

Déliab

30. SZÁM

4 **14**
FILLÉR

OLYMPE BRADNA
HOLLYWOOD UJ KEDVENCE
(Paramount felvétel)

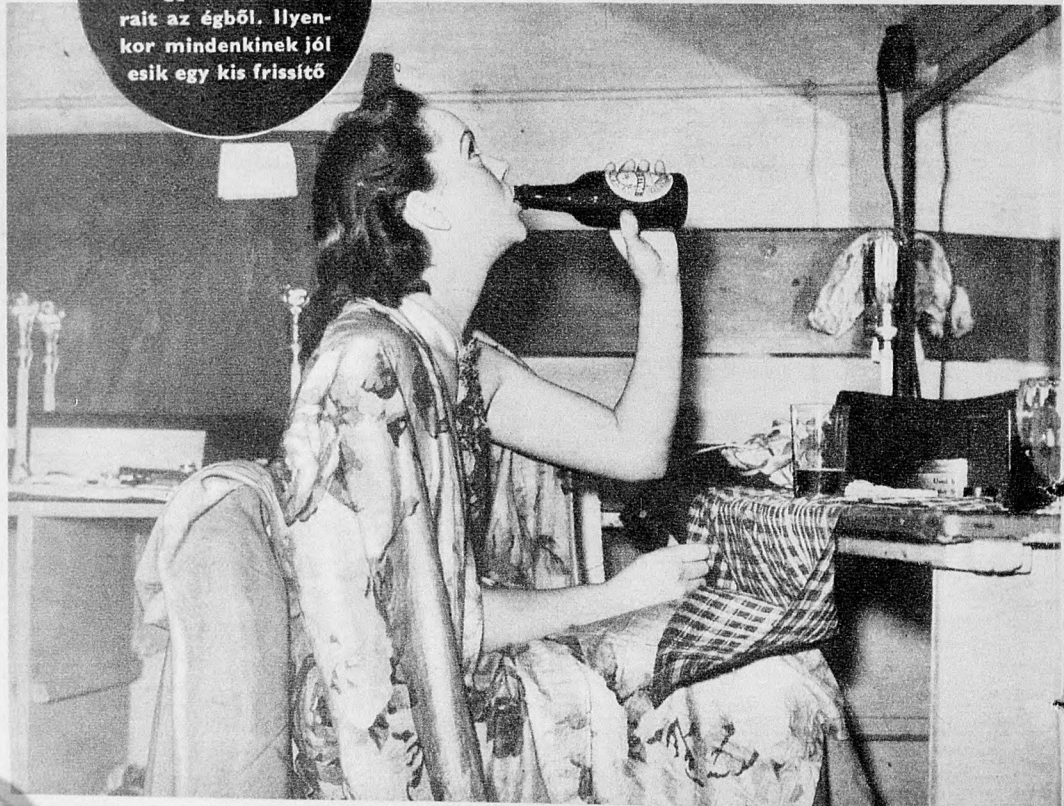

RADIOMŰSOR
JUL. 26 - AUG. 3-16

**HÚ, DE
MELEG VAN**

A nap királyi bőkezűséggel öntja sugarait az égből. Ilyenkor mindenkinek jól esik egy kis frissítő

14
FILLÉR

Déliab

Színházi Hétlapp

Felölös szerkesztő:
BIBÓ LAJOS

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 1 pengő 80 fillér, félévre 3 pengő 60 fillér. Biztosítással kombinálva negyedévre 2 pengő 60 fillér, félévre 5 pengő 20 fillér, egy hóra 90 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 14 fillér. Franciaországban Frs. 1.50, Jugoszláviában 2 dinár, Romániában 7 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány uca 12. Telefon: 14-23-39, 14-23-50.
Postatakarékpénztári befizetési lap száma: 9244.

Szomjas a
kicsi lány
(Jónás felv.)

Még ma kérje a lapkézbesítőtől 10 fillérért a „Világháború 1940-ben”
című kis művet

Feltámad az operett

Fedák
Sári

Röck
Marika
(Uja felv.)

Réthy
Eszter

Honthy
Hanna
(Wellesz
felv.)

Emlékezzünk csak vissza arra, hogy az elmúlt esztendőök folyamán hány színes, érzelmes cikket olvashattunk a haldokló, sőt egyesek szerint teljesen kimúlt operett-ről. Ugy megsiratták a régi időknek ezt a kedvelt tánc, zene és vidámság egyvelegét mint a romantikus, lebontott Tabánt, a konflisokat és a pesti uccák verklímuzsikáját. Az operett állítólag elmúlt, kiment a divatból együtt azzal a régi idővel, amely már soha nem jöhet vissza a letépett naptár-lapok nyomán. A modern pesti embernek állítólag a jazz kell, a revü kell. Az operettek, az édesbús keringők korszakának vége. Ezek a gyászbeszédék kegyeletteljesen elismerték ugyan, hogy valamikor az egész világot lázba tudta hozni az operett. Különösen Európát, amelynek színpadaira rengeteg világsiker Budapest szállított — Bécs és Budapest. A ma is élő világhírű Lehár Ferenc, akit jogosan helyezhetünk az egykori operettkirály Strauss mellé, magyar származású, magyarul érző ember. Ki ne emlékeznék a „Vig özveg” feledhetetlenül szívrehulló dallamaira, a „Luxemburg grófja”-ra, a „Cigányszerelem”-re, majd a „Sárga kabát”-ra, amelyből „A mosoly országa” öt világrészt meghódító gyönyörű muzsikája született. A „Kék mazur”, a „Frasquita”, „Paganini”, egytől-egyig a magyar operett jó hírét gyarapították külföldön. Magyar földről sarjadt az operettműfaj másik zseniálisan nagy tehetsége, Jacoby Viktor is. Rövid életében csak a „Leányvásár” és a „Sybill” született világra, de ez a két mű örök dicsőséget szerzett nevének.

Talán ezekben a régi, nagy sikerekben reménykedve gondoltak az elmúlt esztendőben néhány pesti színházban arra, hogy mégis kihoznak egy-két operettet. A vállalkozás merésznek látszott, de kiderült, hogy ennek a merészségnek van létjogosultsága. A közönség újra zsúfolásig megtöltötte a színházak nézőterét és kipirult arccal boldogan tapsolt a humoros, érzelmes jeleneteknek, a csendes szerelmi vallomásokból forró tangókba csapó duetteknek. Majdnem minden színrekerülő operett nagy sikert aratott és a sikerek élén ott állt Fedák Sári, a „Tokaji aszu”-val. Kétségtelen, hogy az ő egyéniségének oroszlánrészre volt a sikerben, de hódított maga az operett is, a pattogó, kedves melódiák, a jókedvű jelenetek sora, a táncok, a látványos díszletek, egyszerűval mindaz, amit a színházlátogató együtt csak az igazi, vérbeli operettek, három derűs felvonásában találhat meg.

Ezek a sikerek arra készítették a pesti színingazgatókat, hogy ősszel csaknem vala-

Még ma kérje a lapkézbesítőtől 10 fillérért a „Világháború 1940-ben” című kis művet

mennyi budapesti színházban felkészüljenek egy-egy operett bemutatására. Mi más jelent ez, ha nem azt, hogy az ősszel Pesten feltámad az operett. A Vígszínház operettciklust akar rendezni Lehár Ferenc műveiből, Hosszfulussy Klárral, az új felfedezéssel a női főszerepben. Ebben a ciklusban ugyancsak főszerepeket kap majd Réthy Eszter, a gyönyörűhangú operaénekesnő, aki határozott nagy nyeresége az operett-színpadnak. Már folynak a tárgyalások, hogy visszahozzák Pestre legalább is egyetlen szerepre Röck Marikát, Pest régi, körülrajongott, bűbájos primadonnáját. A német filmgyártás nehezen tudja őt nélkülözni, de remélhetőleg mégis ő lesz az új operettprimadonna. Az operettet, amelyben fellépne, Anday Ernő, Innocent Vince Ernő és Sándor Jenő írták. Címe a „Bécsi gyors”. Mezey Mária a jövő évadra két operettszerepre máris leszerződött a Fővárosi Operett-színházhoz. Az egyiknek címe „A tiencini kaland”. Távolkeleten, exotikus miliőben játszódik le, a másik pedig a „Hölgyvadász” című zenés vígjáték. Bemutatják az új idényben Mackebennek, a „Dubarry” szerzőjének „Lady Hamilton” című új, látványos nagyoperettjét is Harmath Hildával a főszerepben. A Vígszínház őszi szezonnyitó darabja, amint ezt már megírtuk, Harsányi Zsolt, Eisemann Mihály és Zágon István „XIV. René” című zenés vígjátéka lesz. A legújabb szereposztás szerint Tolnay Klári kapta a zenés vígjáték főszerepét. Tolnay Klári ebben a szerepében bizonyosan ugyanolyan nagy sikert arat, mint eddig mindig, ha színpadra lépett. Operettet készül bemutatni a Magyar Színház is, valamint a Városi Színház, ahol az elmúlt esztendő egyik legnagyobb operettsikere virágozott ki. Kétségtelen, hogy az új idényben szóhoz jut prózai színházainkban a komoly, drámai mondánivaló is, de most már csaknem bizonyos, hogy ennek az elkövetkezendő évadnak színét, jellegzetességét az operett fogja megadni. A sokszor megsíratott és eltemetett operett, amely, úgy látszik, fénymadárként is újra képes a feltámadásra.

Érdekes egyébként, hogy az operett feltámadása nem kizárólagos budapesti jelenség. Bécs elmúlt évi idényében ugyancsak a zenés operettek aratták a legnagyobb sikereket és ugyanez volt a helyzet Berlinben is. A külföldi lapok nyomán Svédország fővárosában az elmúlt idényben hat operettet mutattak be. A svédek nagyon érdeklődnek a magyar operettek iránt és így valószínű, hogy ez ősszel Pesten színre kerülő operettek egy része az új idényben külföldön is megkezdí hódító útját a világsiker felé.

Tengerentúlról az utóbbi időben nem igen kapunk színházi híreket, de a „Variety”, Amerika legnagyobb színházi lapja egyik számában ugyancsak arról számol be, hogy kinn is szívesen veszik az operettek látványos, vidám műfaját. Úgy látszik tehát, hogy az ősszel nemcsak Budapesten, de az egész világon újra virágoznak indul a Csipkerózsika álmából felébredő operett.

Tolnay Klári

Mezey Mária

Harmath Hilda

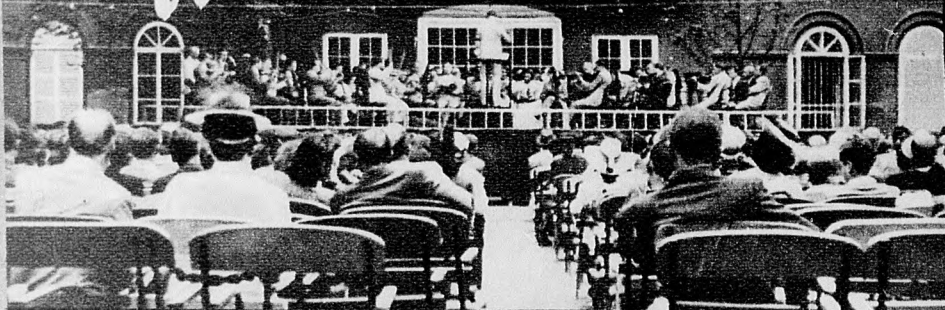

Hosszfulussy Klára

(Wellesz jelt.)

Még ma kérje a lapkézbesítőtől 10 fillérért a „Világháború 1940-ben” című kis művet

Bűvös vadász

A BUDAPESTI KÁROLYI KERTBEN

Fiatal énekesek nagyszerű operaelőadás keretében adták elő Weber: „Bűvös vadász” című operáját a budapesti Károlyi-palota kertjének lombos fái alatt. A páratlan szépségű mű előadása kivívta a közönség legnagyobb elismerését

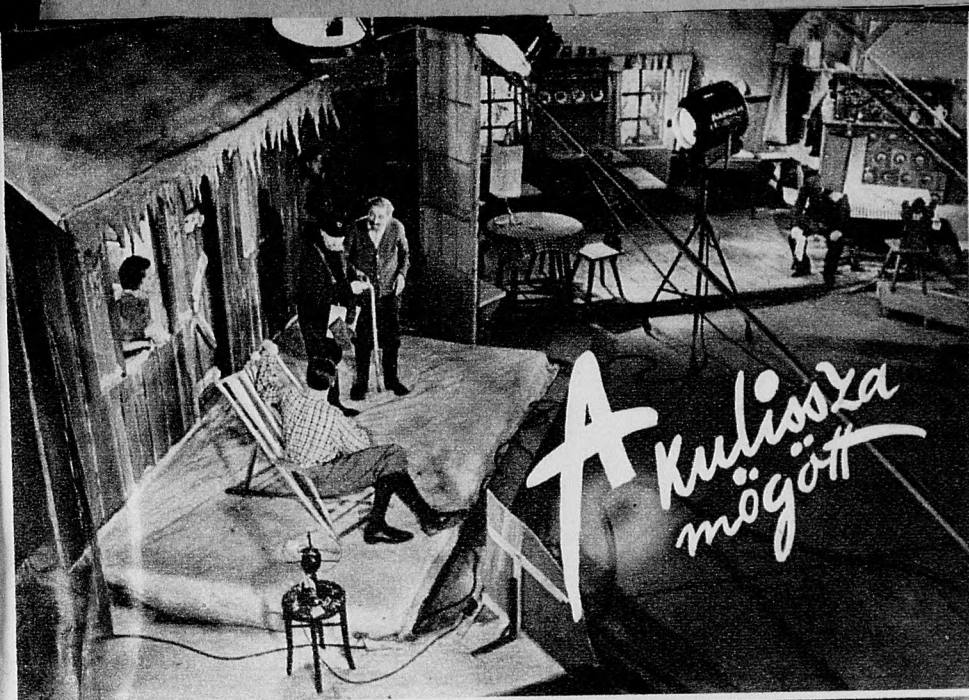

Endre Béla karnagy

Sennyei Szabó Ilus
és Mészáros Erzsébet

Reményi Sándor
(Wellesz felvétele)

Még

A Kulissza mögött

Visszavonhatatlanul megkezdődött a színház nyári szabadsága. A Nemzeti Színház tagjai is pihennek (már azok, akik nem filmeznek vagy nem szerepelnek néha a rádióban). A Nemzeti próbáit csak a jövő hónapban kezdi meg. A nagyon ambiciózus színház azonban néha be-benéznek a portálfülkébe, érdeklődni, mi újság. Van azonban valaki, aki minden nap bemegy a szabadság alatt is a Nemzeti Színházba. Kora délelőtt megy be és csak késő délután távozik az épületből. Senkinek sem szabad tudnia, hogy ott van. Erre vonatkozólag szigorú rendelkezést adtak ki. Nos, el tudja-e találni valaki, hogy ki a Nemzeti titokzatos látogatója? Ugy-e nem. Pedig nagyon egyszerű a megfejtés. A titokzatos személy nem más, mint a Nemzeti Színház igazgatója, dr. Németh Antal, aki szabadságon van ugyan, de mégis nap nap után bemegy a színházba és a tőle megszokott lázas munkabírással dolgozik a jövő évad előkészítésén.

Nagyon érdekes és ötletes módját találták ki a nyaralásnak a Pódium tagjai. Tudvalevő dolog, hogy a Pódiumban kis tréfák váltják fel egymást. Mivel a tréfák rendszerint röviddek, érthető, hogy a szerepek is kicsinyek. Vannak szereplők, akiknek a szerepe alig néhány mondatot tesz ki. De ez nem jelent semmit. A kis szerepek is döntőek és hatásosak lehetnek. Már most a Pódium kis szerepeket játszó tagjai elhatározták, hogy egymás szerepeit helyettesítik s így mindenkinek van néhány szabad estéje. Bizonyos estéken ugyanis egy

Darányi György és Edelsheim-Gyulai Maritta grófnő örök hűséget esküdött egymásnak (Várkonyi felv.)

Déli bár

Kovács Margit keramikus, akit a milánói Magyar Iparművészeti Kiállításon az a kiállításért, hogy Őfelsége az olasz király és eszár, a képünkön is látható tálat megvette magángyűjteménye számára
(Nemzeti Sajtótud. felv.)

szereplő, aki, mondjuk, két tréfában játszik, vállalja még két szereplőnek a szerepét, így mentesíti azokat néhány napra a fellépéstől. Persze, a kölcsön néhány nap múlva visszajár. Így aztán mindenkinek van néha-néha egy-két szabad estéje.

Hát így nyaralnak a Pódium tagjai.

*

A színésznők, legalább is a híres színésznők, ritkán járnak színházba. Hiszen mikor is járnának?! Télen rendszerint el vannak foglalva szereplésükkel. Nyáron viszont a színházak zárva vannak. Szelezky Zita most, miután ráér, elhatározta, hogy színésznőből fölcsap közönségnek. Az egyik este megnézte a „Sárgarigófészek”-et, másik este a „Mágneses vonal”-at, harmadik este a Pódium műsorát. Ezzel azonban be is fejezte közönségi pályafutását. Az egyik este össetalálkozott az egyik színház nézőterén Muráti Lillivel. Kölcsönös örömmel üdvözltek egymást. Hamarosan megállapították, hogy ők még soha nem szerepeltek együtt, sem a színpadon, sem — a nézőtérén.

*

Emlékezes, hogy a színházak valamikor harcban állottak a rádióval. Nem akarták megengedni a közvetítést. Azt hitték, hogy árt a színháznak. Később kiderült, hogy a rádióközvetítés nemhogy ártana a színháznak, hanem használ. Erre megindult a roham a rádióközvetítések után. Ma már a színháznál akkor boldogtalanok, ha valamelyik előadásu-

Vitéz Bánky Róbert staggione-társulata az Ujpesti Színházban nagy sikerrel mutatta be Shakespeare „Makrancos hölgy” című vígjátékát, amelynek főszerepét Turay Ida játszotta. Képtünk az előadásról: Kozma Andor, Somogyváry Rudolf, vitéz Bánky Róbert és Turay Ida
(Bojár felv.)

kat a rádió nem kapcsolja. De annál nagyobb az öröm, amikor egy színháznak sikerül egy, esetleg több rádióközvetítés terminusában megegyezni. Így volt ez most is, amikor a „Sárgarigófészek” című operettet közvetítette a rádió. Erre az előadásra fokozott izgalommal készültek a szereplők. Minden öltözöbe rádiókészüléket hoztak, hogy ha valamelyikük nincs a színpadon, akkor — hallgathassa az előadást rádióon keresztül. A színészek alig várták, hogy befejezzék szereplésüket a színpadon, rögtön berohantak az öltözőbe és lelkesedéssel hallgatták a jólsikerült rádióközvetítést. Latabár Kálmán, aki tudvalóleg a darab egyik főszerepét játssza, irigykedve mondta az egyik kis szereplőnek:

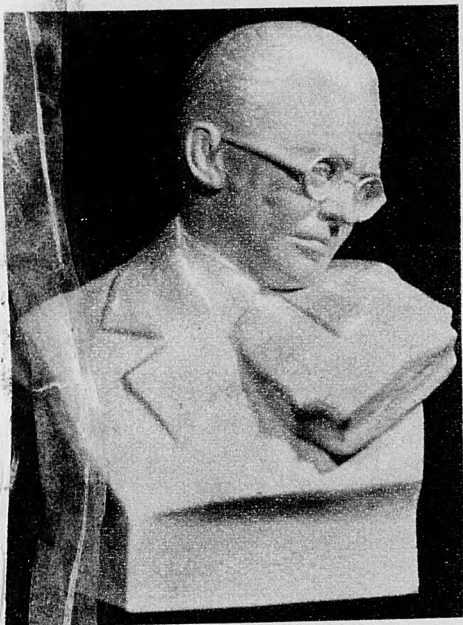
— Magának persze könnyű, nem kell mindig a színpadon lennie, ha nem majdnem állandóan hallgathatja — a rádióközvetítést.

*

Aki kíváncsi arra, hogy ki ma a legboldogabb ember Pesten, annak megsegjünk ezt

Gergelyffy Gábor dr., a ismertnevű író és zeneszerző, akinek „Margitszigeti kaland” című regényéből, Lehár Ferenc muzsikájával hangostílm készül

Murgács Kálmán mellszobra. Makovinyi Kálmán szobrászművész alkotása (Reszler felv.)

Szivák Margit főápolónót sok évtizedes szamaritánus érdemeiért a Főméltóságú Kormányzó úr a Vörös Kereszt érdemérmével tüntette ki. (Nemzeti Sajtótud. felv.)

a nagy titkot. Pest legboldogabb embere a jelen pillanatban Páger Antal, aki az életben most játssza azt a szerepet, amelyre legjobban vágyakozott — a családapa szerepét. Felesége a bájos, szőke Komár Juliska ugyanis egészséges kisbabának adott életet, a Páger-család új tagja — hölgy és pontosan 3 kiló 7 deka a testsúlya. A boldog fiatal mama és a kis Páger Judit kisasszony kitünően érzik magukat.

*

Vaszary Piri nemrég olvasta Gönczy Gábor „Nobody Nemo” című könyvét. Az érdekes írás nagyon tetszett neki.

Kevés pénzből — sok jót főz a háziasszony, ha étrendjét az újkiadású Ragyogó szakácskönyv receptjei alapján állítja össze. A könyv terjedelme 350 oldal és nyolcszáz ételreceptet tartalmaz. Ára díszes félvászonkötésben, bérmentve 1 pengő 90 fillér. Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám. Utánvétellel szállítva 75 fillérrel drágább.

7

Dél ibáb

atatta be
útszotta.
urray Ida
jár felv.)

libáb

JAJ, DE JÓ LUBICKOLNI

Fényképek, cikkek állandóan foglalkoznak a divatos pesti fürdőkkel, strandokkal. Mi a legdivatosabb fürdőruha, melyik az elegáns fürdőcipő, milyen a népszerű napszemüveg divatszíne — erről mind pontosan értesülünk.

Ritkábban hallunk azonban a város parkjaiban található — a jövődő nemzedék lubickolási, fürdési céljait szolgáló, alig néhány arasznyi magasságú fürdőmedencékről. Pedig hát kérem itt is igen sok látogató fordul meg. Állandóan kitehetnék a: „Minden jegy elkelt táblát”. Annak, hogy ezt mégsem látjuk sehol, az az oka, hogy itt senki sem fizet a víz, a napfény, a levegő használatáért a lubickolásért egy vasat sem. A pesti apróságok körében a Rakovszky park „lubickolója” nagy közkedveltségnek örvend. A magas fákkal körülvett medencét reggeltől estig ellepik a pöttömnyi apróságok. Tenyérnyi fürdőnadrágokban élvezik a nyarat. A fürdőruha viselést ugyan szigorúan előírták. Dehát, ha a strand felügyelője, a

gyermek által rajongásig szeretett és nagy tiszteletnek örvendő csősz bácsi „kellő” távolságban van, olyankor a mamák a pólyásbaba-kort alig meghaladó csöppségeiket egy-egy pillanatra ruha nélkül sütetik a napsugárral.

A gyerekek reggeltől-estig vidáman hancuroznak a vízben és a medence körül. A fiúk a fogócskát, leányok pedig főleg a homokvár építést kedvelik. Sok az alkalmi fagyaltárus is, aki *ingyen* ajánlja árúját. A szomorú csak az, hogy a pici

A hölgy
napozik

Kinn a
farkas,
benn a
báránny —
a vízben

Dél ibab

ngásig
telet-
bácsi
van,
a pó-
egha-
y-egy
l süt-
öl-es-
znak
örül.
nyok
épi-
alkal-
i in-
szo-
pici

Melyi-
künk lesz
barnább?

tarka vödör tartalma csak homok, bármennyire kiabálja is gazdája, hogy:

— Fagyajtot teszszék, fagyajtot teszszék!

Kabin, öltöző errefelé nincsen. Ezt a problémát azonban leleményesen úgy oldja meg a nagyérdemű apró fürdőző közönség, hogy már otthon a stranddivatnak megfelelő fürdőruhába öltözik. Ennek tetejére kerül a „civil” ruha. Amikor pedig hazafelé készül, előzetesen szépen megszárad a napon. Valamennyien napimádók és egytől-egytől csokoládébarna színűek.

Természetes, hogy a mamák a szabadidejüket a medence szélén napozó, vagy a vízben fürdő porontyokban gyönyörködnek. Az árnyas padon kézimunkázva, olvasva időnként a mamák helyettesítik a divatos strandokon annyira „kedvelt” megafon

hangját. Itt ugyanis senkit sem hívatnak a trafik elé, a bejárathoz vagy a szökőkúthoz. Legfeljebb anyuka, vagy nagyobb testvér parancsolja ki Jancsikát vagy Erzsikét a vízből. A gyerekek pityergésre álló szájjal szomorúan nézik a vizet és kérik, hogy legalább még egy kicsit — bemelessenek lubickolni. Nehéz megválni ettől a remek szórakozástól.

— Este ha értem jön apuka — meséli egy kis fiú büszkén, — vesz majd nekem fagyalutot.

— Reggel én is kaptam tíz fillért — hangzik rá Péterke válasza, de ha a mamám kijön, megint kérek tőle.

A „felnőtt” családtagok szívesen látott vendégek. Többnyire akad ilyenkor néhány fillér fagyalutra, kakaóra, tejre, perecre. Komoly sportolás után megehezik az ember és jól esik egy finom pohár tej.

Meghatározott koron túl, sajnos, a gyermekeknek már nem szabad a kicsik részére épített medencében fürödni. Dehát „valahogyan” ezen a bajon is lehet nagy nehezen segíteni. A „recept” a következő. Szépen megvárják, amíg a csösz bácsi jó messze, a park másik végéig sétál, ahonnan még a távrolól is jól látható a piros, sárga, zöld karszalag. Ilyenkor aztán a nagyobbacska gyermekek is bemelegkednek néhány pillanatra. Ha történetesen valakinek olyan „pechje” van, hogy a csösz bácsi túlgyorsan befejezi „világkörüli” útját és meglátja a gyereket a vízben, a tettes igyekszik elrohanni a helyszínről.

Remek találmány az eltikkadt pesti apróságok részére ez a strandparadiesom. Aki megvalósította, minden elismerést megérdemel érte.

L. M.

Pletykasabok

(Wellesz felvételek)

Délibáb

áb

PESTI SZINÉSZNŐK A STRANDON

1. Dán Klári
2. Libertiny Éva
3. Lantos Ica
4. Tamás Ilonka
5. Raffay Blanka

(Bojár felvételek)

A REJTÉLYES ROKON

IRTA: SZILÁRD JÁNOS

Franciska néniről még ma sem tudja senki pontosan, ki volt. Édesanyám azt állította, hogy édesapám rokona, boldogult apám pedig azt mondta, hogy édesanyám rokona. Hogy aztán kettőjük közül valóban melyiknek volt rokona Franciska néni, még ma is rejtély. Azóta mindenki elmúlt körülöttem, akitől erre a kérdésre feleletet kaphattam volna s így Franciska néni történetét csak a gyermekkori emlékezet sűrű fátyolán keresztül látom.

Hogy Franciska néni rokonunk volt, az bizonyos. Ma sem értem, miért kellett ezt a rokonságot jó szüleimnek egymásra háritani, hiszen Franciska néni mindig csak derűt és kacagást hozott az öreg kúriába, melynek bizony meglehetősen egyhangú volt az élete. Jó apám tavasszal azért morgott, hogy esik, nyáron azért morgott, hogy nem esik, ősszel a szántás és a kukoricamorzsolás okozott nagy gondot szegénynek s télen az unalom. Mindig morgott. Édesanyámnak meg folyton a cselédekkel volt baja. Egyszer a szakácsné csípte lisztlopáson, máskor a szobalányt érte tetten, amint a mindenessel ölekezett, ismét más alkalommal a szolgálót, ki szecskára vágott csalán helyett lapulevelet adott enni a kislibáknak... Szóval örökös gond, az égi és földi hatalmasságok ellen való szüntelen szívós és egyhangú küzdelem volt a kúria élete, melyben úgy jelent meg minden év nyarán Franciska néni, mint szivárvány az égen, a vízözön után.

Franciska néni ilyenkor leugrott a kocsi-ról, melyet jó apám küldött elébe az állomásra és azt mondta, hogy szervusz, szervusz, aztán megcsókolta édesanyámat, megölelte édesapámat, az én fejemre pedig barackot nyomott. A következő percben már bent volt és toalettet váltott a részére berendezett kis vendégszobában, melynek ablakából is akkoron divatos „Drótos” és „Szulamit” egy-egy áriáját lehetett kihallani a virágoskertbe. Emlékszem, odahúzódtam az ablak alá s míg Franciska néni a toalettváltás közben ezeket a lágy és érzelmes melódiaikat végigénekelte, valami egészen különös és jóleső fájdalom zsihbadozott végig a testemen.

Ettől a naptól kezdve a kúria egész élete fenekestől felfordult. Apám már nem morgott, ha a nagy szárazságban meddő fellegek úsztak az égen, anyám sem törődött már a szakácsnéval, ha lopta a lisztet, a cselédek énekelve jártak-keltek az udvaron, a kocsisok és a béresek kipödört bajusszal és félreecsapott, virágos kalappal csörömpöltek el nagy szekereikkel a kúria előtt s egymásután gördültek be a hintók udvarunkra. Az egyikben a járás ifjú főszolgabírája jött édesapámhoz valami fontos és halaszthatatlanul sürgős közigazgatási ügyet megbeszélni, a másikon az alispán, kinek most jutott eszébe,

hogy karácsonykor, amikor apám meghívta körvadászatra, a kesztyűjét nálunk felejtette, a harmadikon egy birtokos, a negyedikén egy bérlő és így tovább: ezekben a napokban dolga akadt jó apámmal az egész vármegyében jóformán mindenkinek. Emlékszem, még az öreg és félszemű kántor is akkor jött apámhoz, a jövő esztendőre esedékes iskolaszéki ügyet megbeszélni, amiért a kántorné asszonyomtól odahaza — mint a jegyzőék be-széltek — pofonokat kapott.

— Én nem értem — mondotta ez alkalommal a jegyzőné éles torokhangon, miközben nem mulasztotta el, hogy tetőtől-talpig végigmérjen, — én nem értem, hogy miképpen tűrhet meg az édesapja a házban olyan színészné perszónát, kérem?

De ekkor már a „Drótos” és „Szulamit” érzelmes áriáitól zengett az egész falu.

*

Ma már több évtized sűrű és vastag ködfátyolán látom az eseményeket, de még most is szemem előtt lebeg az a holdvilágos éjszaka, amikor átmászott a virágoskert fkerítésén három cigány, odaállott Franciska néni ablaka alá és játszani kezdett. Én mindezt a hálószobából figyeltem, ahol édesanyám hosszú és egyenletes lélegzéssel már mélyen aludt. Jó apám ágya üres volt, még a délután a városba ment...

A nagy éjszakai csendességben nem lehetett mást hallani, mint édesanyám nyugodt lélegzését, az óra ingáját, amint apró és kimért kattanásokkal mérte a perceket és halk hegedűszót a kertből, ahol a „Szulamit” egyik szerelmes áriáját játszotta a három cigány...

Én felkényőkölttem az ablakra és kinéztem. Néztem a virágoskertet, ahol a bokrok és a virágok levelére ezüstharmatot szitált a nyári éjszaka, néztem az eget, ahol a derült és hideg messzeségből csillagok hunyorogtak le rá, néztem a nagy hársfa fekete lombjait, melyekből a holdnak csak egy piciny darabja látszott, néztem Franciska néni ablakát és alatta a három muzsikust a zengő hegedűkkel, melyekből oly halkán s mégis oly tisztán szárnyalt egy nagyon szerelmes és nagyon boldogtalan ember panaszja az égre, hogy kicsi szívében rettentő fájdalommal ráborultam a karomra és, sirtam, sirtam...

Hogy meddig sirtam, nem tudom. Már csak arra emlékszem, hogy Franciska néni lezsalu-

**ÉG A NAPMELEGTŐL
ARCA, KEZE, TESTE
MARGIT-KRÉMMEL KENJE
REGGEL, DÉLBE, ESTE**

Délibáb

gáterezett ablaka kinyílt, a néni rózsaszínű selyem hálókötösében kihajolt rajta s fehér kezének egy hirtelen, indulatos mozdulatával elkergette a cigányokat.

— Takarodjatok a pokolba, gazemberek!...

S ekkor... nyilván most érkezett meg a városból... az orgonabokrok közül összefont karokkal előlépett jó apám. Franciska néniével néhány pillanatig farkasszemet nézett, megvárta, míg a cigányok a kerítésen visszamásznak, aztán szemére húzta a kalapot és lehajtott fővel, fáradtan megindult a folyosó felé...

Nemskórá benyitott és azt mondta anyámnak, hogy az a félszemű kántor meg van boldorulva, képzelje, Franciska néniének szerenádát adott, de ő a cigányokat elkergette...

*

Másnap reggel arra keltünk, hogy Franciska néni — mielőtt még felébredtünk volna

— összecsomagolt és búcsúzás nélkül elutazott.

Azóta sem láttam.

Az elmúlt évtizedek ködös távlatából ma már csak arra emlékszem, hogy a vendégszoba ablaka alatt hiába lestem többé a „Szulamit” édesen csengő verssorait, mert édesanyám ezeket a dalokat még a cselédeknek is megtiltotta. A kúriába ismét beköszöntött az egyhangúság. Már nem jártak dalolva a cselédek az udvaron, már nem virágozták fel a bérések a kalapjukat, ha elcsörömpöltek szekereikkel a kúria előtt, már nem gördült be az udvarunkra egyik hintó a másik után nyáron és csak a félszemű kántor hunyorgatott be néha-napján az iskolaszéki ügyeket megbeszélni. Igaz, hogy ez a derék ember nem tudta a nevetését visszafojtani ilyenkor, míg végül is jó apám megszokta, összeveszett vele és kidobta...

Idáig tart Franciska néni története.

LASSAN JÁRJ, TOVÁBB ÉRSZ!

Lujzáék tizenegyre vártak.

Megnéztem az órát. Tízre járt. Ha taxiba ülök, tíz perc alatt ott vagyok. Mit csináljak? Olyan korán mégse kopogtathatok be a csalárhoz. A formát be kell tartani, hiszen azért megyek, hogy megkérjem Lujza kezét. Legényéletemnek beakonyult. Itt az ideje, hogy családot alapítsak. Egyszer meg kell ezt is kezdeni.

Gyalog menjek? Nem. Lujzáék lesnek az ablakból és még azt hinnék skót vagyok. Hopp! Itt a fiakker! A benzinhiány visszahozta boldogult ifjúságom mézédés emlékét. Ha fiakkerbe ülök, egy óra alatt odaérek és Lujzáék is meg lesznek elégedve velem, hogy ilyen stilszerű ötletem támadt. A romantikát, a békeévek derűs gondtalanságát hozom a fiakkerrel. A szerelem, mely siet, nem is lehet megbízható. A gépkocsi a nyugtalan idők járműve, a válópörös világ rohanó jelképe, igen, szebben ki sem fejezhetem komolyságomat, ünnepélyes meghatódottságot, mint ezzel az ütött-kopott régi fiakkerrel.

— Hajtson a Bimbó uccába.

A kocsin pattintott az ostorával.

— Rózsi ne... Rózsi tel!...

De Rózsi nem mozdult.

— Cukor kéne neki — mondta a fiakkeres

CIMSZERZŐK

jelentkezzenek egy rendkívül elterjedt és minden házban nélkülözhetetlen cikk Budapesten és vidéken való eladására. Ugyiszólván biztos vevőkhöz lesznek küldve. A tanulási idő alatt rapidíjat kap. Ha szorgalommal van megáldva, hosszú időre biztosítja magának a rendes polgári megélhetést. Az ajánlkozó lehet nő is. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala továbbít eddigi foglalkozás, kor és vallás megjelölésével „Szívesen dolgozom” jelige alatt.

és leszállt a bakról, hogy a lovat üzemképessé tegye.

— Tessék — szoltam jóindulattal, — itt a cukorjegyem.

— Köszönjük alássan...

Mit részletezzem? Már harangoztak, mikor a fiakker megállt Lujzáék kapuja előtt.

Kifizettem a kocsist.

Szaladtam föl az emeletre.

Szívem a torkomban vert. Tehát most dől el a sorsom. Ejnye, nem volna jobb visszafordulni? Még nem késő, még segíthetek magamon. Egyáltalán, hogyan is jutott eszembe idejönni? Hát muszáj? Hát kényszeríthet valaki arra, hogy feleségül vegyem Lujzát? Hiszen nem mondom, szép lány, az ember szívesen elflörtölget vele, de házasságra gondolni mégis csak merészség. Hej, hej!

Sebaj, azért mégse fordulok vissza. Levizitek, mondok néhány csinos bókot, de egy árva szóval se említem, hogy nősülni óhajtók, Engem nem fognak befogni!

Becsengtettem.

Lujza mamája fogadott.

— Tizenegyre vártuk — mondta összevont szemöldökkel, — ne vegye rossz néven, de mi szeretjük a pontosságot. Lásza, megmondom őszintén, én nem adom oda a lányomat olyan emberhez, aki nem tud pontos lenni.

— Tehát kosarat kaptam?

— Vegye annak.

— Végtelenül sajnálom...

Meghajoltam. Távoztam.

Fütyörészve, boldogan siettem lefelé a lépcsőn.

A fiakker még lent állt a kapu előtt.

A kocsis észrevett. Felém fordult:

— Tessék beülni.

— Köszönöm jóember, de vissza már taxival megyek. Attól félek, hogy amíg a maga lova elindul, odafönről még vissza talának hívni.

DYMI

Délibáb

kül eluta-

atából ma
a vendég-
bé a „Szu-
mert édes-
selédeknek
köszöntött
dalolva a
gozták fel
örömpöltek
m gördült
másik után
hunyorga-
i ügyeket
ék ember
ilyenkor,
ta, össze-
ete.

vat üzem-

l, — itt a

tak, mikor
előtt.

most dől
bb vissza-
hetek ma-
t eszembe
eríthet va-
Lujzát?
az ember
ságra gon-
hej!

ta. Levizi-
t, de egy
ülni óhaj-

összevont
néven, de
megmon-
lányomat
os lenni.

lefelé a

előtt.
t:

már taxi-
g a maga
a taláinak

DYMI

Délibáb

Pereg a Film

ELLEN DREW
(Paramount felv.)

MAGYAR FILMHIRADÓ

FILMGYÁRTÁSUNK MAI HELYZETE

Egy évvel ezelőtt rövid szünetelés után új lendülettel indult meg a magyar filmgyártás, amelyet az idén, a nyár elején újra veszély fenyegetett. Egyik filmgyárunk az „Erzsébet királyné”, másik filmgyárunk a „Dankó Pista” forgatása után bezárta kapuit s május végétől kezdve néhány hétre

Peéry Piri

Ölvédy Zsóka

ismét megállott a munka a műtermekben. Az elakadást az okozta, hogy a Filmiroda, amely a régi megállapodások szerint évenként csak hét filmet gyártathatott, ezt a teljesítményt

már elvégezte, a Hunnia filmgyár pedig beszüntette a gyártási hiteleket s nem akadt olyan filmgyártó cég, amely legalább a műtermi hitelre igényt ne tartott volna. A gyártási vállalkozók nálunk ma még nem olyan lökezők, hogy egy-egy film elkészítésére 100—120,000 pengő készpénzt fordíthassanak.

Azok a hivatalos szervek, amelyek a magyar filmügyek irányítására vannak hivatva, gyorsan segítségére siettek bajbajultott filmgyártásunknak s rövid idő alatt elhárították a munka folytatása elé tornyosuló akadályokat. A Filmiroda évi kontingensét felemelték s lehetővé tették azt, hogy az állami

Pethes Ferenc

irányítás alatt működő Hunnia filmgyár a jövőben újra nyújthasson műtermi hiteleket.

A hivatalos beavatkozás következtében június végétől új lendülettel, fokozott mértékben indult meg a munka mindkét filmgyárunkban s azóta minden akadály ellen biztosítva folyik tovább. A műterembérlők egymás kezébe adják a kilincset s ha egy film forgatását befejezték, másnap már felvételre előkészítve késedelem nélkül indulhat meg a következő film forgatása.

A nemzeti filmbizottság, amelynek hatáskörébe tartozik a filmgyártás szellemi irányítása, gondoskodik arról, hogy az új filmtermelés minőség tekintetében is elérje a megkívánt irodalmi és művészi nivót. Forgatni ugyanis csak olyan filmeket szabad, amelyeket ennek a bizottságnak előzetesen bemutatottak.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi helyzetben az amerikai és francia filmbehozatal csökkenése várható, a magyar filmgyártás lehetőségei már a közeljövőben minden valószínűség szerint kibővülnek.

Készülő új magyar

Egyik filmgyár Zilahy Lajos „Hazajalek” című drámája a felvevőgép elé. A képfőtermésztesen magyarázó film forgatókönyvét a felvételek összes munkáját ő irányította, minnakkidején a „Süt a nap” és a „Halálos tavasz” gyártását. A film rendezésében Jeney Imre segédkezett, a felvételeket Eiben István készítette s a vezetőszerepeket Páger Antal, Somlay Artur, Karády Katalin, Pethes Sándor, Pethes Ferenc, Máty Gerő és Rajczy Lajos alakították.

A „Gorovi fogoly” című

Pethes Sándor

Délibáb

DÓ

mbizottság,
örébe tar-
szellemi
skodik ar-
filmtermelés
en is elérje
odalmi és
Forgatni
n filmeket
ennek a
etesen be-

ar
árú
zaja
ja
A k
mag.
nyvét
mun.
a, min
t a nap
sz" gyár-
lezésében
édkezett,
n István
etőszeres-
Somlay
Katalin,
thes Fe-
s Rajczy
y" című

libál

film forgatását is befejezték, Cserépy Ar-
zén rendezésével. Ennek a filmnek női fő-
szerepét egy új színésznő, Adorján Éva
játsszotta.

Megkezdték az „Egy csók és más semmi”
című vígjáték felvételeit is. A hasonló cí-
mű színdarab, amelynek nyomán a for-
gatókönyv készült, annakidején nagy si-
kerrel került színre a Magyar Színház-
ban. A filmváltozatot Ráthonyi Ákos ren-
dezi s annak főszerepeit Tolnay Klári, Ó-
vedy Zsóka, Peéry Piri, Jávor Pál és Raj-
nay Gábor alakítják.

Ezekén kívül az „Igen vagy nem” és a
„Balkezes angyal” című filmek forgatására
került még sor filmgyártásunk újraindu-
lása óta.

Az „Igen vagy nem” Daróczy pro-
dukciójában került forgatásra. A film a
magyar sztárok egész sorát felvonultatja

Somlay Artur

a siker érdekében. Ime a
szereplők névsora: Szöré-
nyi Éva, Páger Antal,
Kiss Manyi, Vaszary Piri,
Mály Gerő, Rózsahegy
Kálmán, Dénes György és
Pethes Sándor. Az őszi,
induló idényben nagy a
valószínűsége annak, hogy
csaknem minden nagyobb
budapesti és vidéki film-
színház magyar filmmel
nyitja meg kapuit. Ennek
az örvendetes ténynek bizo-
nyára legjobban a magyar
közönség fog örülni, amely
már megszokta és meg-
szerette a minden kritikát
bátran kiálló magyar fil-
meket.

Az egyik nagy magyar
filmgyártó cég érdekes terv-
vel foglalkozik. Megakarják
filmesíteni a nagy magyar
muzeológusok életét. A ma-

Délibáb

Karády Katalin
(Rozgonyi felv.)

Zilahy Lajos
(Halni foto)

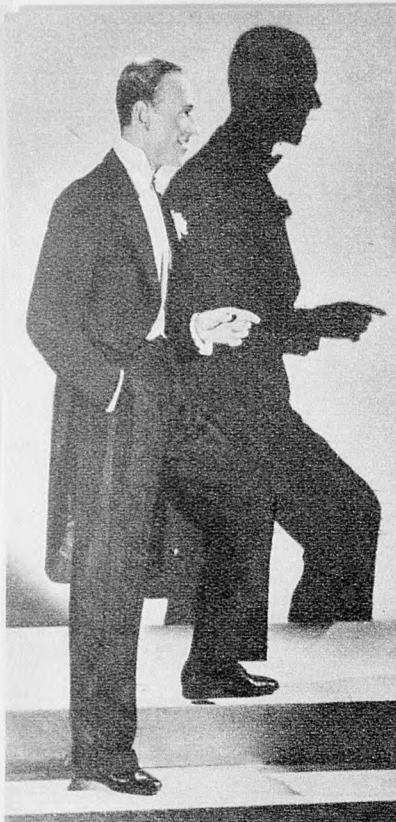
Jávor Pál

ször. Természetes, hogy
ezeknek a filmeknek az
elkészítése jóval többbe ke-
rülne, mint egy átlagos
magyar filmnek. A rendes
film költségei nálunk Ma-
gyarországon százhusz,
százötvenezer pengőre rüg-
nak, míg egy-egy ilyen
zenésfilmre legalább két-
százezer pengőt készül rá-
szánni a vállalkozás. A ma-

Páger Antal

gyar film az utóbbi hóna-
pokban olyan nagy lendü-
dülettel tört előre, hogy ha
ezek a zenésfilmek is létre-
jönnek, akkor már a kül-
földi piacok felé is szép
reménységgel lehet tekin-
teni.

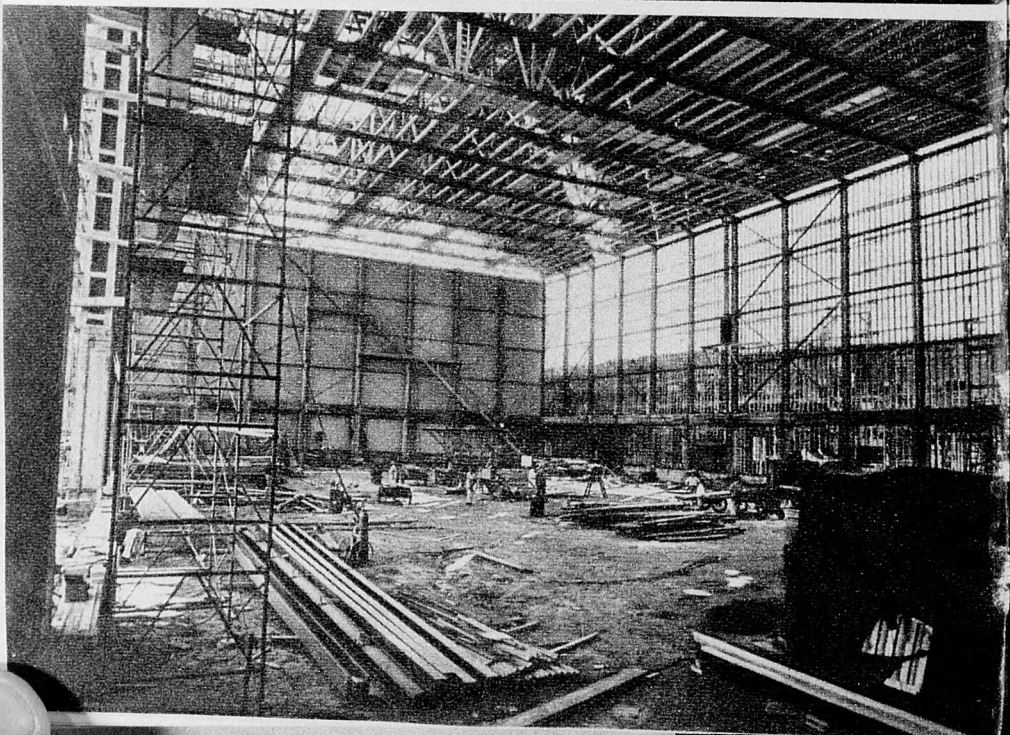
HOLLYWOOD- BAN

Eleanor Powell, a Metro filmvállalat világszerle ismert szepp-láncosa, akit géppuskalábú nőnek neveznek, a „Broadway Melody 1940” című filmben balettis is láncol. Képünk próbaközben készült. A láncosnő partnere ismét Fred Astaire lesz, akinek a közölt képe néhány nappal ezelőtt érkezett Budapestre.

(Metro felvételek.)

A WARNER-BROS EGYIK ÚJ MŰTERME

Karác
17.25

népén
ból. I
Enekv
Falud

12.20: I

12.30: B
kodik
nyel

1.35: H

2.00: H

3.00: „I

4.30: „A
Welln

5.00: H

3.45: Sz

5.15: Sz

6.10: „S
beszé

6.35: H

7.00: T

7.15: H

7.25: K

gyar

cigán

Baláz

Bánf

tán:

szöv

(Szor

olyar

mér:

Hort

kocs

Rich

Jenő

lány

fürd

Sír

Nem

tem

Közbe

8.00: S

8.30: I

8.40: I

8.50: C

9.40:

cok

dur

4. I

dal

Dé

MAGYAR RÁDIÓMŰSOR

JULIUS 28—AUGUSZTUS 3-IG

Vasárnap

JULIUS 28

BUDAPEST I.

8.00: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek.

8.45: Hírek.

10.00: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Soós Béla debreceni lelkipásztor.

11.00—12.15: Egyházal

népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Prédikál P. Vid József S. J. házfőnök. Énekvezető Deák Bárdos György. Orgonán Faludi Béla.

12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Budapesti Hangverszenyekar. Közreműködik Szabó Ilonka, az Operaház tagja. Vezényel Fridl Frigyes.

1.35: Hírek.

2.00: Hanglemezek.

3.00: „Időszerű gazdasági tanácsadó.”

4.30: „A magyar falu Mária Terézia korában.” Wellmann Imre dr előadása.

5.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

3.45: Szabó Kálmán jazz-hármasa.

5.15: Szórakoztató zene.

6.10: „Szép magyar novella.” Csolnoky László elbeszélései.

6.35: Hanglemezek. Spanyol dalok és táncok.

7.00: Tompa Sándor humoros verseket mond el.

7.15: Hírek.

7.25: Karácsonyi Margit és Cselényi József magyarnótákat énekel, kíséri Toki Horváth Gyula cigányzenekara. Karácsonyi Margit énekszámai: Balázs Árpád: Nem jön levél (Heródekné szövé.); Bánffy György báró: Kék nefeleics; Tóth Zoltán: Csókot kérni nem szabad (Murgács K. szövé.); Thegze-Gerber Miklós: Kék a szemed (Szondy István szövé.); Huszka: Soha se járj olyan helyen (Endrődi verse); Szentirmay Elemér: Maros vize folyik csendesén; Sándor Jenő: Horthy Miklós katonája; Várady Aladár: Mózsi kocsmája; Cselényi József énekszámai. Szávozdi Richárd: Őrizek egy imakönyvet (Karafiáth Jenő verse); Thegze-Gerber Miklós: Csunya lány (Murgács Kálmán szövé.). Népdalok: Tejbe fűrdik az én rózsám; Ne menj rózsám a tarlóra; Sír a kislány a Balaton partján; Pethes Lajos: Nem való bokréta; Cselényiné: Eljárók én a templomba (Keve Jenő szövé.).

Közben

8.00: Sporteredmények.

8.30: Lóversenyeredmények.

8.40: Hoffmeister harmonikakettős.

8.50: Cs. Szabó László előadása.

9.40: Gergely László zongorázik. Nemzeti táncok. 1. Schubert: 12. Ländler; 2. Chopin: Aszurdur mazurka; 3. Albeniz: a) Tangó; b) Zortziko; 4. Musszorgszkij: Gopak; 5. Bartók: Régi táncdalok.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

10.10: A Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara, vezényel Pongrácz Géza. 1. Pécsi József: Pusztai látomás — magyar nyitány. 2. Jacobi: Leányvásár — keringő; 3. Pongrácz Géza: Magyar rapszódia; 4. Liszt: Kromatikus galopp; 5. Vitéz Náray Antal: Magyar táncok; 6. Lehár: Tatjana — balettzene.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.20: Táncelemezek.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

11.00—12.00: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.

12.05—12.35: Ruszinnyelvű levente rádiófélóra. 1. Ruszin népdalok hanglemezeiről; 2. A leventintézmény története. Felolvasás; 3. Ruszin népdal hanglemezeiről; 4. „A havasokon.” Kárabeles András előadása. Vers. Előadja Balczyk Emil; 5. Farkas Dezső: Horthy-induló, hanglemezeiről.

3.00—3.40: Hanglemezek. Operettrészletek.

7.30: „Goethe anyagi viszonyai.” Horváth Henrik előadása.

8.00: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.

8.25: „A halhatatlan lipsei kántor.” (Bach János Sebestyén halála 190. évfordulóján.) Dr Lazkovich János előadása hanglemezekkel.

9.10: „Szabadtéri előadás Jászai Marival.” Koválovsky Miklós dr előadása.

9.40: Gáspár Lajos cigányzenekara muzsikál.

10.15: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

8.00—9.00: Hanglemezek, majd hírek Budapest I.-ről.

9.00: Egyházi énekek a kassai Szent Erzsébet székesegyházból.

10.00—11.00: Református istentisztelet Budapest I.-ről.

11.00: Hanglemezek.

11.15: Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés.

11.35: „A Tisza éneke.” Költemények és hanglemezek. A verseket középiskolás diákok adják elő.

12.05—12.35: Levente félóra. Átvétel Budapest II.-ről.

Kb. 12.35-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9,125 kilohertuson, 32,88 méteren. Középeurópai időszámítás szerinti éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Délibáb

Balogh Pál
(MFI felv.)

Hétfé

JULIUS 29

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00: Hírek.
- 10.20: „Gazdasági és időjárás tudósítások a régi Magyarországon.” (Felolvasás.)
- 10.45: „Az írők a gazdasági életben.” Ifj. Hegedus Sándor előadása.
- 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10: Fülöp Márta zongorázik, Bokor István hegedül zongorkísérettel. 1. Haydn: f-moll változatok (Fülöp); 2. Vitáli: Ciaccona (Bokor); 3. Dohnányi: h-moll capriccio (Fülöp); 4. Kodály: Adagio (Bokor); 5. a) Schumann: Fisz-dúr románc; b) Chopin—Liszt: Lányka óhaja (Fülöp); 6. Dohnányi: I. tétel a „Ruralia Hungarica”-ból (Bokor). Közben
- 12.40: Hírek.
- 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Bányai Aladár: Ünnepi induló; 2. Kemény Egon: Püszér és csemege, filmrészletek; 3. Eördögh János: Kis szvit; 4. György Ottó: Keleti intermezzo; 5. Vincze Ottó: Tóborzó és palotás; 6. Lautenschläger: Vidám vándor, hegedű-polka; 7. Dezsőffy György: Magyar változatok; 8. Siede: Fátyol és csipke, szvit.
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Ártólyamhírek, piaci árak, élelmiszerek.
- 4.15: Diákféltára. „A természetek.” Honti Jenő dr előadása.
- 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15: Sztára Sándor, Garay György és Rohmann Henrik harmonium-, hegedű- és hárfegyüttese. 1. Dubois: Méditation Prière; 2. Liszt: Szent Cecília; 3. Saint-Saens: Románc.
- 5.35: „Rahó.” Bonkáló Sándor dr egyetemi tanár előadása.
- 6.00: Veres Károly és fia cigányzenekara. Közben
- 6.25: „Négýeves a Soproni Nyári Egyetem.” Vargha Ferenc dr előadása.
- 6.45: „Miert nélkülözhetetlen a vitamin.” Tangl Harald dr egyetemi magántanár előadása.
- 7.15: Hírek.
- 7.25: Tánclemezek.
- 7.55: „Költő a költőkörül.” Nagy Adorján Juhász Gyula verseiből ad elő.
- 8.10: Két kamaraopera. Vezényel Endre Béla. Rendező Balogh Pál. 1. Nehul: Kincskeresők. Személyek: Geronte, uzorás — Littasy György; Lucile unokahuga — Farkas Ilonka; Lisette komornája — Senyei Szabó Ilus; Dorval ifjú — Szabó Miklós; Chrispin, inas — Horváth József. 2. Weber: Abu Hasszán.

Személyek: A kalifa — Horváth József; Zobeide, a kalifa neje — Senyei Szabó Ilus; Abu Hasszán — Szabó Miklós; Fatime, neje — Farkas Ilonka; Omár, uzorás — Littasy György.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

10.10: A rádió szalózenekara. 1. Doppler: Ilka, nyitány; 2. Strauss János: Denevér, egyveleg; 3. Rodriguez: La cumparsita; 4. Szirmai: Alexandra, egyveleg. Hangfelvétel.

11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven.

11.20: A Rajkók zenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 7.25: „A napraforgók festője.” Emlékezés Van Goghra. Irta Passuth László dr. Felolvasás.
- 8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 8.25: A Rendőrszenekar játszik. Vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Fetras: Virágünnepély, nyitány; 2. Chován Kálmán: Szarvasi emlék, magyar ábránd; 3. Kálmán Imre: Részletek a „Bajadér” c. operettből; 4. E. Bach: Zárójelenet az „Ariel a levegő leánya” c. operettből; 5. Ketelbey: A kék haváji vizeken; 6. Szöllőssy Ferenc: Török János induló.
- 9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor hírek.)
- 11.05: Vitéz Páll Gábor dr egyetemi magántanár előadása.
- 11.25: Hanglemezek.
- 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
- 12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
- 3.25: Hanglemezek. I. rész: Dohnányi: Változatok egy gyermekdalra. II. rész: Szórakoztató hanglemezek.
- 4.15—7.25: Azonos Budapest I. műsorával.
- 7.25—7.55: Zathureczky Ede hegedül. Zongorán kíséri Hemerka Mária.
- 7.55-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilohertzen, 32.38 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Kedves időöltés és hasznóhajtó foglalkozás hölgyek számára, ha szabad idejükben gomblyukrózsákat, zsebkés-, szemüvegtok és retikülbe való egyéb bőrtárgyakat készítenek könyvkötésnél visszamaradt bőrhulladékokból. 1 kg ára 96 fillér. Az összeg előzetes beküldése ellenében bérmentve küldjük. Megrendelhető Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány u. 12.

Délibáb

Csekey István dr
5.45

Kedd JULIUS 30

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.
7.00: Hírek. Közlemények. Étrend.
Hanglemezek:
10.00: Hírek.
10.20: „Fészekrakás.”
Irta Csermely Gyula. Felolvasás.
10.45: Divattudósítás.
Felolvasás.

- 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10: Csorba Dezső cigányzenekara.
Közben
- 12.40: Hírek.
- 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30: Melles Béla zenekar. 1. Donizetti: Az ezred leánya, nyitány; 2. Järnefelt: Bölesődal; 3. Logodi Frigyes: Fandangó; 4. Lehár: Éva, nyitány; 5. Kreisler: Bécsi caprice; 6. Strauss János: Művészetlet, keringő; 7. Kiss-Angyal Ernő: Cigánygróf, részletek.
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 4.15: Vitéz dr Tölg Gyuláné előadása.
- 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.15: Olasz áriák és dalok. Havas-Haják András énekel zongorakísérettel. 1. Donizetti: La Favorita — ária a II. felv.-ből; 2. Bellini: Puritánok — ária az I. felv.-ből; 3. Stradella: Pietà Signore, dal; 4. Gluck: Spiaggie amate; 5. Rotoli: La bandiera; 6. Sibella: Girometta 14. század.
- 5.45: „Suomi lelke.” Csekey István dr egyetemi tanár előadása.
- 6.15: A rádió szalóúzenekara. 1. Bortkiewicz: Két orosz tánc; 2. Lehár: Pacsirta, egyveleg; 3. Caphat: Csillgó fények, bravúrfox; 4. Elsemann Mihály: Három kis darab; 5. Kálmán: Cirkuszhercegnő, egyveleg. Hangfelvétel.
- 7.15: Hírek.
- 7.25: „A cowboy.” Baktay Ervin dr előadása — hanglemezekkel.
- 8.20: „Anna testvér.” Hangjáték három részben. Irta Harsányi Margit és Pálossy Éva. Rendező kondói Kiss Jenő. Személyek: Toronyi Károlyné — Medgyaszay Vilma; Anna, az unokája — Egri Mária; dr Farkas Béla, Anna vőlegénye — Szakáts Zoltán; Szebeni Klári — Tahy Anna Mária; Kincsi Ferko — Berký Harry; Katonáné — Pártos Erzi; Rozika — Mészáros Ági; Kovácsné — Verbőczy Józsa; Öreg Kovácsné — Simon Marcsa; Balogné — Orbán Ibolya; Balog Józsika — Jakab Laci; Javasszony — Cserrey Irma; Bálint Gergely — Dózsa István; Bálint Gergelyné — Báthory Giza; Jegyző — Berczi Géza; Csendőr — Horti Sándor; Hosszú Jancsi — Szendei Gyuri; Katica — Vándory Margit; Andris — Bihary József; Kádárné — Sándor Böske; Egy női hang — Saáry Rózi.

- 9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 10.10: Pertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
- 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 11.25: Jeanette MacDonald és Eddy Nelson hanglemezel. 1. Kilmer—Rasbach: Fák, dal (Nelson); 2. Lehár: Dal a „Vig özvegy” c. filmből (MacDonald); 3. Cavannas—Lieurance: Minnetonka vízeknél, indián szerelmi dal (Nelson); 4. Brown—Tilzer: Amikor találkoztunk, dal (MacDonald); 5. Herbert—Young: Kettős (MacDonald, Nelson); 6. Youmans—Heyman: Évek során (Nelson); 7. Fragon—Christine: Reviens, dalkeringő (MacDonald); 8. Kahn—Romberg: Hajnaltól alkonyig, filmdal (Nelson); 9. Kern—Harbach: Felejts el, filmdal (MacDonald); 10. Kahn—Romberg: Búcsú az álmoktól, kettős (MacDonald, Nelson).
- 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 5.15—5.45: Ruszin hallgatónak. 1. Letinszky Tamara: Nina elveszett. Elbeszélés. 2. Hanglemezek.
- 6.45—7.15: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félébrája.
- 8.00: Hírek, ügétversenyeredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 8.25: Hanglemezek. Gyermekekről. 1. Quilter: Gyermek-nyitány (New Light szimfónikus zenekar, vez. Sargent); 2. Bizet: Kis zenekari szvit (milanói Scala zenekara, vez. Panizza); 3. Debussy: Gyermekekuckó, szvit (Conservatoire zenekar, vez. Coppola); 4. Rixner: Gyermekálmom, intermezzo (Leo Eysold zenekara); 5. Ravel: Lúdanyó meséi (Conservatoire zenekar, vez. Coppola); 6. Romberg: Játékszimfónia, szimfónikus költemény (New Symphony zenekara, vez. Malcolm Sargent).
- 9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor hírek)
- 11.05: „Bulgáriai útiemlékek.” Vasváry Edit előadása.
- 11.25: Magyar operettrészletek. Hanglemezek.
- 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
- 12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
- 3.25: Varacska József magyar nótákat énekel. Orgován Jani és cigányzenekara muzsikál.
- 4.15—6.45: Azonos Budapest I. műsorával
- 6.45—7.15: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.
- 7.15-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HATÁ hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Tamási Áron
7.55 (Bátyi felv.)

dése. Irta Csipkay Adél.

- 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
- 12.10: Hanglemezek.

Közben

- 12.40: Hírek.
- 1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
- 1.30: Weidinger Ede szalózenekara. 1. Lincke: Egyveleg; 2. Szucsich Károly: Magyar rapszódia; 3. Makarow—Somló: Két gitár, orosz dal; 4. Áts Tivadar: Mon ami, tangó; 5. Szerdahelyi János: Piros, fehér, zöld, palotás; 6. Máthé István: Virágnász; 7. Losonczy Lajos: Verbunkos szvit; 8. Wetzel: Örök ifjúság, keringő.
- 2.30: Hírek.
- 2.45: Műsorismertetés.
- 3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 4.15: Diákléletem. „Pusztuló madarak.” Irta Bánki Sándor. Felolvasás.
- 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
- 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 5.15: Közvetítés a cserkészek szentendrei sporttelepéről. Vízicserkészek tisztítábora és középiskolás gyermekek nyaraltatása. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
- 5.45: Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál. Közreműködik Dobos Imre (tárogató). Tárogatószámok: Fráter Lóránd: Őszi rózsá, fehér őszi rózsá; Derzsnyé Dobos Erzs: Hét csillagból áll a göncöl szekere; népdal: Rózsabokorban jöttem a világra; Hanzsér Zoltán: Bujdosó kuruc éneke.
- Közben
- 6.10: „A nemes köcsög.” Joó Gábor előadása.
- 6.55: „Függetlenség! Hareunk hőse!” Kozma György előadása.
- 7.15: Hírek.
- 7.25: Göllerichné Volgt Gizella zongorázik. Liszt: h-moll szonáta. Hangfelvétel.
- 7.55: „Váitkozás.” Tamási Áron elbeszélése. Felolvassa Sala Domokos.
- 8.20: Operett-részletek. Közreműködik Gyurkovics Mária, Laurisín Lajos, az Operaház tagjai és a Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Turay Mihály. I. rész: Huszka: Tündérszereltem — a) Nyitány; b) Mint mikor a virág nyílik (kettős); 2. Szabados Béla: Rika — a) Keringő (Gyurkovics); b) Miért oly hallgatag (kettős); 3. Lehár: Mókaházasság — a) Belépő (Laurisín); b) Ária (Gyurkovics); c) Kettős. II. rész: 4. Millöcker: Boszorkányvár — a) Nyitány; b) Bort a kupába (kettős); 5. Zeller: Bányamester — a) Comtesse belépője (Gyurkovics); b) Kettős;

Szerda

JULIUS 31

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
- 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
- 10.00: Hírek.
- 10.20: „Olaszországi képek.” Gellért Anikó előadása.
- 10.45: „A háztartás néhány időszzerű kérése.”

- c) Kettős; 6. Strauss János: A királyné csipkekendője — a) Imádom (Laurisín); b) Égi fény eltölti szívét (Laurisín); c) Ép tizenhét éves voltam (Gyurkovics); d) Kettős.
- 9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 10.10: Szórakoztató zene.
- 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- 11.20: Magyar nóták és csárdások hanglemezeiről. 1. Kossuth Lajos azt üzenté, népdal (Pertis Pali cigányzenekara); 2. a) Dankó Pista: Irom a levelet Balog Máriaának (Gárdonyi szövege); b) népdal: Az ajtóig meg vissza (László Imre); 3. a) Konti József: Kis ablakom be van növe virággal; b) Százados úr, sejj, haj (Hámory Imre); 4. a) Által mennék én a Tiszán; b) Még azt mondják; c) Nem loptam én életemben; d) De szeretnék rámás csizmát viselni (Oláh Kálmán cigányzenekara); 5. Garami Béla: Bementem a patikába (Heródekné szövege, Kubányi György); 6. Erős Béla: Elmegyek az életemből (Selymesy Rezső szövege, Utry Anna); 7. a) Szentirmay Elemér: Csak egy kislány van a világon; b) Nem ütök a jogaszt agyon (Bura Sándor cigányzenekara); 8. Balázs Árpád: Fa leszek (Petőfi verse, László Imre); 8. Cigány vagyok, az alvégen születtem, népdal (Kubányi György); 10. a) Édesanyám, eressen el a bálba; b) Áll a malom, áll a vitorlája; c) Kicsi még a mi lányunk; d) Még azt mondják, kicsike babám, népdalok (Oláh Kálmán cigányzenekara); 11. Sándor Jenő: Imádság már az is (Jávor László szövege, Utry Anna); 12. a) Ráday László: Megérett a kukorica; b) Thegze-Gerber Miklós: Kocsiút, gyalogút, csárdások (Ráday László).
- 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 7.25: „Német színházi esték.” Thurzó Gábor elbeszélése.
- 8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
- 8.25: „Móra Ferenc.” Boross István dr előadása.
- 8.55: Beethoven: F-dur vonósnygyes (59. mű. Quatour Capet.) Hanglemmez.
- 9.45: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor hírek.)
- 11.05: Sziklay Ferenc dr előadása.
- 11.25: Magyar nóták és csárdások. Hanglemezek.
- 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
- 12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.
- 3.25: „Liszt Ferenc emlékezete.” Hanglemezek bevezető szöveggel.
- 4.15-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Déliabál

Albert Ferenc

9.15

2. Donaldson—Blaufass: Ha szerelmes vagy (Paul Witheman zenekara); 3. a) Horthy Miklós táborában; b) Horthy Miklós, a kormányzó úr; c) Jól van dolga; d) Gereneséri uca, katonanóták (honvéd cserkész őrvezetői kar); 4. Pécsi József: Pátria-induló (Mária Terézia 1. honvégyalozred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 5. a) Szép asszonynak kurizálok; b) Nem kell a szöke, csárdások (Magyari Imre cigányzenekara); 6. Fucsik: Kinizsi-induló (Mária Terézia 1. honvégyalozred zenekara, vez. Fígedy Sándor).

10.00: Hírek.

10.20: Pap Mariska elbeszélése.

10.45: „A magyar fűrészipar.” Dr Olti Vilmos miniszteri előadó iparügyi előadása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: A rádió szalonzenekara. 1. Hervé: Nebántsvirág, egyveleg; 2. Logodi Frigyes: Esti dal; 3. Künneke: Mucsai nagybácsi, egyveleg; 4. Lehár: Mulató istenek, nyitány; 5. Lehár: Cigányszerem, egyveleg;

Közben

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Oláh Ferenc magyar nótákat énekel, kíséri Suki Tóni elgányzenekara.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: Ruszln hallgatónak.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszln nyelven.

5.15: Molnár Anna hárfázik. 1. Körmendy Ede: Hangulatfoszlányok; 2. Farkas Ferenc: Három régi magyar dallam; 3. Polgár Tibor: Tanulmány hárfára.

5.35: „Az ókori népek táncal.” Szalay Karola előadása.

6.00: Mozart: G-dur zongoraverseny (17. sz. Dohnányi Ernő, kíséri a Budapesti Filharmonikus Társaság zenekara.) Hanglemez.

6.30: „Amiről ma mindenki beszél.”

7.00: Farkas Béla keringőket játszik.

7.15: Hírek.

7.25: Farkas Béla elgányzenekara.

7.55: Lóversenyeredmények.

8.05: Fellegi Teri énekel zongorakísérettel. 1. Buday Dénes: Talált rózsá (Reviczky verse);

Csütörtök AUGUSZTUS I

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: Hírek. Közlemények. Étrend.

Hanglemezek. 1. Induló Balázs Árpád nótáiból (Szöllőssy Ferenc feldolgozása, rendőrzeneke, vez. Szöllőssy Ferenc);

2. Buday Dénes: Háború volt (Petőfi verse); 3. Huszka: Szeptember végén (Petőfi verse); 4. Kurucz János: a) Aki helyemre áll; b) Sőhajítás a hajnalban (Ady verse); 5. Hetényi-Heidelberg Albert: Sirás az életfa alatt (Ady verse).

8.25: Külföldi negyedóra.

8.40: „Egy művészetlemlékek.” Márkus Emilia előadása.

9.15: Albert Ferenc hegedül zongorakísérettel. 1. Mozart: e-moll szonáta; 2. Dohnányi: Presto a „Ruralia Hungarica”-ból; 3. Rieger: Tibor: Első magyar rapszódia (bemutató).

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszln nyelven.

10.10: Csajkovszkij: V. szimfónia (e-moll). Vezényel Mengelberg. Hanglemez.

11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.

11.25: Bura Sándor elgányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

4.15: Filmdalok hanglemezzel.

7.30: „A szolnoki művésztelep.” Radocsay Dénes dr előadása.

8.00: Hírek, lóversenyeredmények, hírek szlovák és ruszln nyelven.

8.25: „Pázmány Péter nemzetiségi polttkája.” Vájlok Sándor előadása.

8.50: Lovászl Ferenc elgányzenekara muzsikál.

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor hírek.)

11.05: Szlovák hallgatónak. „Egy nyári nap a szlovák költészetben.” Költemények és hanglemezek. A verseket elmondja Rácz Béla.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: A Kassai Szalónnyolcas műsora. 1. Fucsik: Miramare — nyitány. 2. Kigyósi Árpád: Szentimentális keringő. 3. Brase: Epizódok — szvit.

4.15-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilokaluson, 32.88 méterem. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

Nem csökkentettük lapunk tartalmát,

miután a hirdetések nagy részét kihagytuk és annak ellenére, hogy a lapterjedelmet korlátoznunk kellett, lapunk tartalma majdnem ugyanannyi, amennyi volt. Mindent elkövetünk, hogy az engedélyezett oldalterjedelmet az olvasóközönség érdekében a legteljesebben kihasználjuk.

Dr. Siklóssy László
4.15

Péntek AUGUSZTUS 2

BUDAPEST I.

- 6.40 : Ébresztő. Torna.
7.00 : Hírek. Közlemények. Étrend. Hang-
lemezek.
10.00 : Hírek.
10.20 : „Gyöngyszom-
mek Suomi költésze-
téből.” Irta Monos-
tory Margit. Felol-
vasás.
- 10.45 : „A házasságelőtti kötelező orvosi vizsgá-
lat.” Irta Földes Lajos dr. Felolvasás.
11.10 : Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 : Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.
12.10 : Balaljakzenekar.
Közben
12.40 : Hírek.
1.20 : Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
1.30 : A rádió szalózenekara. 1. Pécsi Picca-
dorok felvonulása, nyitány; 2. G. Winkler :
Donna Chiquita, spanyol nyitány; 3. Lehár
Ferenc : Vig özvegy, egyveleg; 4. Kenessey
Jenő : Két tánc; 5. Cremlieux : Lassú keringő;
6. Pörschmann : Signorina, pasodoble; 7.
Vincze Ottó : Néger dal; 8. Fischer E. : Flori-
da (szaxofónszóló : Holéczy Ákos); 9. Szűcs
János : Mosoly, keringő; 10. Timber—Shar-
ples : It's a hap-hap, foxtrott. Hangfelvétel.
2.30 : Hírek.
2.45 : Műsorismertetés.
3.00 : Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
4.15 : „A magyar evezősport úttörői.” Irta Sik-
lóssy László dr.
4.45 : Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5.00 : Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15 : Hanglemezek. 1. Strauss Richard : Imi-
gyen szóla Zarathustra, szimfónikus költe-
mény (vez. Kuszeviczkij); 2. Respighi : Mada-
rak (vez. Desiré Defauw).
Közben
5.45 : Sportközlemények.
6.15 : Elekes Lajos dr előadása.
6.45 : Faragó Ibolya zongorázik. „Természeti
tünemények.” 1. Dohnányi : Hajnali szürkü-
let; 2. Chopin : a) Esősepp, prelúd; b) Vihar,
etűd; 3. Albeniz : A tenger mormolása; 4.
Stefániai : Alkonyat; 5. Zakál Dénes : Északi
fény; 6. Liszt : Hófűvás.
7.15 : Hírek.
7.25 : „Gyümölcsösár.” Kilián Zoltán dalos-
zenés hangképsora a magyar föld gyümölcsei-
ről. Közreműködik Nagy Izabella, Hámary
Imre, vegyes éneknegyed és Oláh Kálmán
cigányzenekara.
8.55 : „Balatoni képeslap.” I. rész : Táncoló
Balaton. Közvetítés Siófokról. Közreműködik
Horváth Jancsi cigányzenekara, a Magyar
Revü Tánzenekar. Horti Lajos énekel.
9.40 : Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és
ruszin nyelven.
10.10 : „Mosolygó Balaton.” II. rész. Közre-
működik Szilvássy Margit, Berky Lili, Gózon

Gyula, Pethes Sándor, Dénes György és
Pluhár István.

- 11.00 : Hírek német, olasz, angol és francia
nyelven.
11.20 : Horváth Jancsi cigányzenekara muzsikál.
Közreműködik Horti Lajos, éneke.
12.05 : Hírek.

BUDAPEST II.

- 8.00 : Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
8.25 : Ulbrich Hermin gondolkázik. 1. Sammar-
tini : G-dur szonáta; 2. Schubert—Cassado :
Allegretto grazioso; 3. Popper : Andante a
gordonkaversenyből; 4. Crammer—Bur-
mester : Keringő.
8.50 : Firenze, a virágok városa.” Szili Leontin
előadása.
9.15 : Hanglemezek. 1. Rossini : Olasz nő Algir-
ban, nyitány (newyorki szimfónikus zenekar,
vez. Toscanini); 2. Flotow : Márta, románc
(Helge Roswaenge); 3. Weber : A bűvös
vadász, ária (Erna Sack); 4. Donizetti :
Lammermoori Lucia, kettős a II. felvonás-
ból (Gigli és Pinza); 5. Paganini—Liszt :
La campanella, zongoraetűd (Jeanne-Marie
Darré); 6. Verdi : A végzet hatalma, recitativ
és ária (Helge Roswaenge); 7. Wagner :
A Rajna kincse — Erda intelme (Emmi
Leisner); 8. Mascagni : Himnusz a Naphoz,
részlet az „Iris” c. dalműből (milanói Scala
kórusa és zenekara, vezényel Carlo Sabajno).
10.00 : Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

- 10.00—11.00 : Azonos Budapest I. műsorával (10-kor
hírek.)
11.05 : „Felszabadulásunk gyermekszemmel.” Kram-
mer Jenő dr előadása.
11.25 : Operarészletek. Hanglemezek.
11.40 : Hírek magyar és szlovák nyelven, műsor-
ismertetés.
12.00—3.25 : Azonos Budapest I. műsorával.
3.25 : Hanglemezek. I. rész : Kamarazene. II. rész :
Egyvelegek.
4.15—5.15 : Azonos Budapest I. műsorával.
5.15 : A 21-ik honvédegyalgevezred zenekarának mű-
sora, vezényel Hadányi Antal. 1. Kéler : Temp-
lomszentelés — nyitány. 2. Waldteufel : Arany-
eső — keringő. 3. Erkel : Bánk-bán — részle-
tek. 4. Brahms : Magyar táncok. 5. Kodály :
Adagio (a hegedűszólót Loósz József játssza.)
6. Figedy : Shvoy-induló.
Közben
5.45 : Sportközlemények Budapest I.-ről.
6.15-től éjjel 12.15 : Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójelű adóállomáson, 9.125 kilo-
eikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámí-
tás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

István
11.20

könyv
ismert
11.10 : M
12.00 : F
12.10 : F
12.40 : F
1.20 : F
1.30 : H
lakod
János
ária (S
Schut
rettb
Álom
éjszak
(Mar
II. sz
kara,
Halk
berit
Schm
rapsz
wa);
való
feldo
Strau
II. C
Smith
(Salj
feldo
Hód
vez.
2.30 :
2.45 :
3.00 :
4.15 :
Zolt
4.45 :
5.00 :
5.15 :
temp
5.45 :
elfa
6.15 :
vers
dapt
Gusz
Kék
3. F
Perz
havy
7. S
8. I
Csó
Hal
Jen
Ken

Istvánffy Tibor
11.20

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: Hírek. Közlemények. Trend. Hanglemezek.

10.00: Hírek.

10.20: P. Szentmártoni Kálmán előadása.

10.45: „Mit nézzünk meg?” A barfiál

könyvtárszekerényét a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Bírányné Oberschall Magda dr.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Kurina Sini elgányzenekara.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Hanglemezek. 1. Poldini Ede: Farsangi lakodalom, Kálmán diák dala (Halmos János); 2. Humperdinck: Jancsi és Juliska, ária (Elisabeth Schumann); 3. Strauss János — Schutt: Keringőparafázis a Denevér c. operettből (zongoraszó: Adolf Wolff); 4. Grieg: Álom, dal (Gigli); 5. a) Palmgren: Nyári éjszaka; b) Vehanen: A kis pástorlányka (Marion Anderson); 6. Hubay: Scherzo a II. szimfóniából (Zeneművészeti Főiskola zenekara, vez. Zsolt Nándor); 7. Moniuszko: Halka, parasztko kara (Stefan Schwer és a berlini állami opera ének- és zenekara, vez. Schmidt-Isserstadt); 8. Wassilewa: Bolgár rapszódia, gondokaszó (Bojanka Wassilewa); 9. a) Töltik a nagy erdő útját; b) Eddig való dolgom; c) Olvad a hó (Bartók népdalfeldolgozása, Székelyhídy Ferenc dr); 10. Strauss Richard: Bölcsődal (Emmi Leisner); 11. Gartner: Bécsi tánc, zongoraszó (Cyrill Smith); 12. Rubinstein: Perza szerelmi dal (Saljapin); 13. Akkor szép az erdő (Kodály feldolgozása, Basilides Mária); 14. Wagner Richard: Hódolatú induló (londoni szimfónikus zenekar, vez. Siegfried Wagner).

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: Az Ifjúsági rádió beköszöntője. Kilián Zoltán beszélget gyermekszereplőkkel.

4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Sugár Viktor orgonázik a Koronázó főtemplomból.

5.45: „A magyarság lova.” Szilády Zoltán dr. előadása.

6.15: Az „Aranyhegedű pályázat” hetedik hangversenye. Összeállította Schmidt Sándor. Budapest, IX, Dandár u. 5—7. Játssza Mikulaj Gusztáv szalónzenekara. 1. Strauss János: Kék Duna keringő; 2. Lincke: Isola Bella; 3. Friml: Indián szerelmi dal; 4. Ketelbey: Perza vásár; 5. Sieczinszky: Bécsi dal, havajli gitárszó; 6. Grieg: Solvejg dala; 7. Strauss János: Tavaszi hangok, keringő; 8. Llossas: Tangó bolero; 9. Zakál Dénes: Csókos a te szád, tangó; 10. Polgár Tibor: Halálos tavasz, angol keringő; 11. Huszka Jenő: Délbábos Hortobágyon; 12. Churchill: Keringő és induló a „Hófehérke és a hét törpe”

c. filmből; 13. Kacsóh: Egy rózsaszál szebben beszél, a „János vitéz” c. mesejátékából; 14. Huszka: Rózsám, foxtrott az „Erzsébet” c. operettből.

7.15: Hírek.

7.25: Vidám egyfelvonások. 1. Régi haik menüett. Irta Hárs László. Rendező Kiszely Gyula.

2. „Családi tanács.” Operett egy felvonásban. Szövegét Kotzebue ötlete nyomán írta Harsányi Zsolt. Zenéjét szerette Losonczy Dezső. Személyek: Rakodczay Gáspár — Rátkay Márton; Rakodczay Menyhért — Tompa Sándor; Rakodczay Boldizsár — Solthy György; Kornélia, Gáspár felesége — Berky Lili; Rakodczay Zenóbia — Somogyi Nusi; Gáborffy Adám — Kompóthy Gyula; Bársony Mici, primadonna — Lantos Ica; Rakodczay Gabi — Pethes Ferenc; Miska — Kövály Gyula; Katica — Tarnay Vera. 3. „Harmatos rózsaszál.” Jelenet. Irta Harsányi Zsolt. Rendező Kiszely Gyula. Személyek: Férj — Solthy György; Feleség — Berky Lili.

8.55: Közvetítés Balatonföldvállról. Enyingi Piros Kálmán zenekara muzsikál.

9.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven.

10.10: „Muzsikáló térkép Budapestről.” Irta Szathmáry Antal. Közreműködik Neményi Lili, Orosz Vilma, Kálmár Pál, Legényei József dr. Éneknyolcas és a rádió szalónzenekara Staphanides Károly vezényletével. Hangfelvétel.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.20: Istvánffy Tibor és tánczenekara játszik. 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.45: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

8.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. Ügetőversenyeredmények.

8.25: Beethoven: D-dúr hegedűverseny (61. mű. Szigeti József). Hanglemez.

9.10: „Búvárüzem nagyban.” Fazekas István előadása.

9.35: időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor hírek.)

11.05: „Vásárhelyi Pál, a magyar folyók mérnöke.” Gál István előadása.

11.25: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Tánclemezek.

4.10: „Nyaralnak a kassai szegénygyerekek.” Közvetítés a csermelyvölgyi kioszkból. Beszél Schalkházy Lipót.

4.45—6.45: Azonos Budapest I. műsorával.

6.45—7.15: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről.

7.15-től éjjel 12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint éjjel 12—1.20-ig és 1.30—3 óráig.

BESZÉLJÜNK A RÁDIÓRÓL

A Délibáb népszerű, könnyen áttekinthető rádiórovata egy új színnel gazdagodik. Ezentúl minden héten közlünk érdekes apróságokat a magyar rádióéletből és néhány soros kritika formájában hozzászólunk a heti rádióműsor tartalmához is. Szívesen veszszük, ha a Délibáb hatalmas olvasótáborra is közli a rádióműsorára vonatkozó megjegyzéseit ezzel a kis rovattal, amely örömmel vállalja a közvetítő szerepét a rádió és az ismeretlen rádióhallgató között.

A magyar nótázás és a magyar műdalok kedvelői jócskán kivették részüket a rádió multheti műsorából, ahol többtucat hanglemez és néhány tehetséges széphanjú magyarnóta énekes dalolta, muzsikálta fülükbe az édesbús vagy vidámító magyar dalokat. Miután tudjuk, hogy ennek a műfajnak sokezer híve van, nem is a rádióhoz, hanem hozzájuk fordulunk. Igaz, hogy a nyár a rádióban a lenge műzsának kedvez, de azért elégedjenek meg valamivel kevesebb ihaj-tyuhaj nótázással. Az igazi, vadrózsabokorban termelt szép magyar nótákat boldogan elhallgatja napestig is az ember, de ebben a műsorban bizony akadt „magyar dal”, amely a délábos nagykörítón született és csak anynyira volt magyar, mint a régi, idegenben készült filmek fokotriszáló „tsikosch” legényei. Kevesebb és jobban megválogatott magyar nótaműsört szeretnénk.

Nagy gyászja van a magyar rádióknak. E héten temették el tornagörgői Gyarmathy Sándort, a rádió fiatal, nagytehetségű rendezőjét, aki hosszas szenvedés után hagyta itt a magyar rádió hatalmas táborát és jóbarátait. Gyarmathy Sándor mindössze negyvenéves volt, de mégis sikereiben gazdag művész múlt állt a háta mögött. Ő rendezte a mikrofon előtt elhangzó nagyszerű operettek, könnyű műfajú vígjátékok je-

lentékeny részét és arra törekedett, hogy megteremtse az igazi százszerű rádióoperettet, amely nagyon sokban különbözik a színpadra írt operettől. Gyarma-

tornagörgői Gyarmathy Sándor

thy Sándor sírjánál vitéz Somogyváry Gyula mondott a magyar rádió igazgatósága nevében gyászbeszédet.

Piros ceruzánkkal nagy egyest kell beírunk a rádió osztálykönyvébe Dénes—Petes mult szombatán elhangzott remek, ötletes, vidám hanglemezpárjáért. A két tehetséges színész ragyogó humorával fűszerezte a kitünőbbnél kitünőbb lemezek közti kis szüneteket. Remélhetőleg van még néhány ilyen ötlet a rádió tarsolyában. Hálásak leszünk érte.

Kedden este végre megkapták félórájukat a magasabbrendű muzsika kedvelői is. Dohnányi Ernő Beethoven E-dur és F-dur szonátáját adta elő, a beethoveni lelkiséget teljesen átélő nagy művész mindig áhítatra gerjesztő tehetségével. Az E-dur szonátát Beethoven 1821-ben írta, az F-dur szonáta pedig, kezdő éveinek egyik alkotása, 1798-ban született. A két szonáta két különböző Beethovenot mutatott be a hallgatóknak; a nekilendülő alkotót és a kész zsenit. Jó lenne, ha mint a nagyobb koncertek

előtt, ilyen alkalmakkor is ismertetnék néhány szóval az előadandó művet a hallgatókkal. Sok új hívőt lehetne szerezni Beethoven halhatatlan muzsikájának.

Kis kritika néhány sorban két hangjátékról. Az egyik a „Bátran kell szeretni” rádiódaljáték. Irta Babay József, zenéjét szerezte Buday Dénes. A kedves, muzsikás kis vídamság már ment egyszer a rádióban, de a közönség csak örülhetett a repríznek, mert úgy a szöveg, mint a zene a legsikerültebbek közé tartozik. A szereplők játéka is lelkes, kitűnő volt. Sajnos, nem állíthatjuk ugyanezt a „Bob herceg” vasárnapesti előadásáról. A muzsika felébresztette ugyan ennek a világsikernek régi diósőségét, de a szöveg sok „ah” felkiáltása, romantikus fordulata mintha kissé úntatná a mai embert. Vontatottnak látszott maga az előadás is, amelynél sokkal sikerültebbt is hallottunk már a rádióknál.

Az érzékenyebb idegzetű embertársaink védelmében ezúttal is felhívjuk a rádiózők figyelmét a székesfőváros főkapitányának bölcs, emberbaráti csendrendeletére. Ne rádiózzunk este nyitott ablaknál. Bármilyen remek hangú is a rádióknak, ne akarjuk versenyt bömböltetni a légvédelmi szírényekkel. Soha annyi ellensége nem terem a rádióknak, mint ezekben a nyári hónapokban, amikor Kovács úr a csillagos estéket csak úgy tudja élvezni, ha a Tosca nagyáriját ablakba rakott rádióján a világnak is közvetítheti. Állítsuk fel ezt a törvényt: Senki sem kíváncsi arra, hogy milyen remek hangszórója van gépemnek. Így aztán nem történhetik meg az a kis kellemetlenség, hogy a rendőr közli velünk, miszerint remekül dalol ugyan Galli-Curci, de neki az a véleménye, hogy a kitűnő rádió tulajdonosa megérdemelt öten pengő pénzbüntetést az érte visszaszórt hangversenyért.

Kedvessy

Írta: DIÓSZEGHY MIKLÓS

Amikor Kedvessy kilépett a kapun, már nem hallotta felesége kerepelő szózuhátagát a lejáró váltókról, a kifizetetlen laktérről és a többi földi bajról. Szoborszerű merevséggel, nyilegyenesen haladt az uccán és tekintete a semmibe nyúlt, mint a vakok üveges, mozdulatlan szeme. Fákó, csontos, horpadt arcával a feje olyan volt, mint valami megsárgult, elsomorodott körte.

Kedvessy biztosan haladt, mint aki pontosan tudja, hová megy. Meghalni ment Kedvessy a Duna irányában. A víz simogatón sodródó hullámaira gondolt, amelyek majd álomba ringatják, elcsitítják és nyugalmas, jóleső békébe szenderítik. Milyen furcsa is: még ezelőtt egy órával rémülten ugrándozott aya a gondok között, most pedig csodálatosan megnyugodott, mint aki elérte a halál egyszerű, magasztos tisztaságát.

Villamosok csilingeltek, autók túlkölte, emberek hullámozgattak körülötte, de mindebből Kedvessy már semmit nem érzett. A körút keresztezésénél nem ügyelt a közlekedési lámpa piros színére, szinte elkapta egy kocsi, meg se ijedt, meg se rezzen, belül mosolyt érzett: mit akartok, én már nem is vagyok. A béke fölényével, csak a mágneses vizet érezte, amely szeretettel, segítő, egyetlen barátként várja.

Már a Belvárosnál tartott. Egyik kis uccánál befordult s ekkor úgy rémlett, mintha valaki a nevéét mondaná:

— Kedvessy! Kedvessy!

Furcsának, grotesknek találta ezt az inkább sejtésként belenyilaló hangot. Miért mondják Kedvessy? Kedvessy már nincs, már nem tartozik ide; senkihez, semmihez. Zavar-talanul haladt tovább, roppant hatalmat érzett, amellyel elszakadt a viágtól, hagyjának már neki békét, Kedvessy megszűnt.

Ebben a pillanatban irtózatosszerű pofont kapott. Megtántorodott. Égett a fizikai fájdalom az arcán. És amint riadtan, az ütés helyét tapogatva, igyekezett körülnézni, mi is történt, izgatott, vad hang süvített a fülébe:

— Hallatlan! Már megint nem fogadod a köszönésemet. Meddig akartok megalázní, tönkretenni?!

Szédülten eszmélt rá, hogy az idegbajos Varga áll előtte. Varga Mihály volt osztálytársa, szegény, üldözési mániás, izgága ember, akinek betegsége lépten-nyomon kínos botrányokat okozott már a multban is.

— Ez már a harmadik eset, hogy nem fogadod a köszönésem. Gazemberek, de én elégtételt veszek! — hörögte kivörösödött szemével Varga és sűrűn törölgette csurgó homlokát.

Kedvessy összehullottan támaszkodott a falnak. Ép szólásra akarta nyitni a száját, de pillanat alatt sűrű embergyűrű kanyarodott

köréjük s a kíváncsiak kordonát áttörte egy érceshangú rendőr:

— Mi történik itt?

Varga szuszogva, szinte sírva hadarta:

— Biztos úr, megaláznak, tönkretesznek. Bántanak, üldöznek kérem! Az állásom is elvesztettem már. Főnökeim, kollégáim fogtak össze ellenem és kirúgtak a nyomorba. De ez nekik nem elég. Még arra sem érdemesítenek, hogy a köszönésemet fogadják. Pedig, biztos úr, esküszöm, én mindenkivel csak jót tettem világeletemben. Szerettem az embereket, segítettem is és mégis lenézett, halálba kergetett senki lett belőlem...

Az utolsó mondatnál már könny szaladt végig az arcán.

— Induljunk előre! — pattogott a rendőr szava. És uccagyerekek és más kíváncsiak uszályától kísérve, elindult Kedvessy és Varga a közeli őrszoba felé.

Kedvessy maga elé dermedt. Hová tűnt iménti nyugalma, égi magasságokban himbálódzó békéje? Most csak azt érezte, mintha a halál tisztaságából visszasuhanat volna az élet szennyébe.

Az őrszobán kínlódott. Le sem ültették. A jegyzőkönyvet rettentő lassan vették föl. Nehézesen ballagott a rendőr kezében a toll. A kérdéseket alig értette. Neve? Hol született? Volt-e katona? Mit akarnak tőle... Kelletlenül bágyadtan válaszolgot, tehetetlenül, megalázottan. Csak Vargából ömlött a szó, olyan érzelmes, fuldokló mohósággal, mintha élete összes baját el akarta volna intézni a rosszul világított őrszoba íróasztala előtt.

Eltelt egy óra is, amikor megkínzottan kívánszoroghatott az uccára. A nap bántóan sütött a szemébe. Rettentő fáradtságot érzett. Azt hitte, nem tud egy tapodtat se menni. Csak állt céltalanul, feje oldalra billent, úgy hitte, hogy nyomban összeesik és élettelenül terül el az aszfalton. De nem bírta a tüzelő nap melegét, erőt vett magán s valami biztos pontot keresett, amely felé el lehet indulni. Ekkor vette észre, hogy az ucca másik oldalán, szemben vele, tiszta, guszatusos helyiség húzódik, amelyen betűk fehérlenek kedvesen:

„Kávézó. Tejivó”.

Atballagott és betért a helyiségbe. Egészesen, tiszta, fiatal lány fogadta, gyöngéden megkérdezte:

— Talán valami hideget? Az most jó lesz.

Körülnézett: fehér asztalokon kék terítők sorakoztak, olyan volt a kis tejivó, mint üdítő, tiszta szanatórium.

— Igen, az jó lesz — motyogta a várakozó kisasszonynak Kedvessy, — hideg tejet kérek. Aztán ráhullott az egyik székre s kóválygó gondolatokkal igyekezett rendbeszedni, hogy mi is történt vele. Megpihent a fehér és kék

színek megnyugtató formáin, majd szinte hangosan nyögte:

— Ez a Varga...

Igen, ez a Varga. És csak most eszmélt rá, hogy egyszer már volt vele afférja. Még pedig a vidéki kis városkában, a gimnáziumban, amelynek utolsó éveiben egy leányba voltak szerelmesek mind a ketten. Mintha filmen pergették volna: egyszerre látta diákbáljai ünnepeit szépségét, a karsú, gögös Bagossy Etát, aki csodálatos tartózkodással tudott elnézni azok felett, akiket nem érdemesített figyelemre. Hirtelen átforrósodott a szíve: Bagossy Eta szerelmes volt bele. Nem értette, miként is történhetett, hogy már legalább húsz esztendeje nem jutott eszébe ez a kisvárosi lány, hogy nem gondolt ennyi ideig erre a szép emlékre, amely ebből a távlatból kincsnek, becsülni való emlékek tetszett.

És úgy érezte, hogy már nem haragszik Vargára. Mert a finnyás kisvárosi kisasszony nem Vargát, hanem őt szerette, mire az összehírdethetetlen diák egyszer elbújt a patak partján a bokorba s onnan követ dobott rá, úgy, hogy vér borította akkor Kedvessy homlokát. Hízelt a hiúságának ez a merénylet. Amint a hűsítő hideg tejet szűrősejtette, mintha friss tavaszi muzsika járta volna át:

a szívében zsongtak a kisvárosi alkonyati séták, a csitrlány szájának mandulaíze, a titkos levelezések, egy régi majális a tavaszvégi szagos akácerdőben. Vajjon mi lett Bagossy Etából... Édes fájdalom zsongította. Úgy érezte a lány illatát, villogó szemét, fiatalos, bájos önteltségét, mintha itt űlt volna mellette most is. Pedig talán húsz esztendeje nem is gondolt rá. Mintha a diákeveknek ez a bofondos, varázsos regénye nem is zajlott volna le az életében.

Azon vette magát észre, hogy gyűrött, fáradt arcán mosoly melegszik. Egészen zavarba jött, mint aki nem ismer magára. Tanácstalanul bámulgatta a fiatal kiszolgáló kisasszony arcának hamvasságát és a tükörből feléje bámészkodó öregemberre úgy tekintett, mint soha nem látott idegenre.

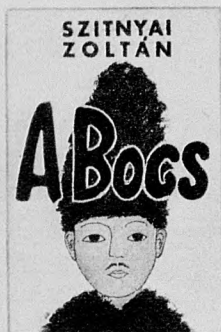
Riadtan fordult a kiszolgálólány felé:

— En most fizetek, aranyos jó kisasszony. Fölkelt a helyéről, kiment az uccára.

A szűk ucca végén át az égre nézett, amelynek alján ép most illant a semmibe, foszlott szét egy felhő. Kihúzta magát. Lassan, nyugodtan megigazította a nyakkendőjét s aztán komolyan, illedelmesen elindult a hivatala felé.

Ment dolgozni a hivatalba s háta mögött szikrázva nevetett a fényben a Duna.

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS

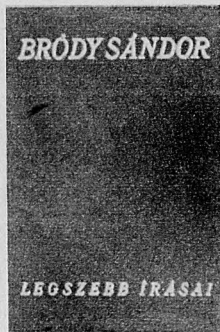

Sztinyai Zoltán:
A bocs.

E regényben élénk tárul a középosztály városba került fiának ismerkedése a nagyvárossal. Ára egészvászson kötésben 3 pengő 60 fillér helyett

2 pengő 50 fillér.

Megtakarítás 1 pengő 10 fillér.

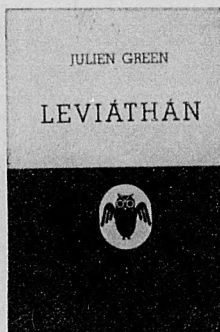

Bródy Sándor:
Legszebb írások

a címe ennek a műnek, amely a nagynevű szerzőnek legkiválóbb novelláit gyűjti egybe. A mű 350 oldal, kötve 3 pengő 60 fillér helyett

2 pengő 50 fillér.

Megtakarítás 1 pengő 10 fillér.

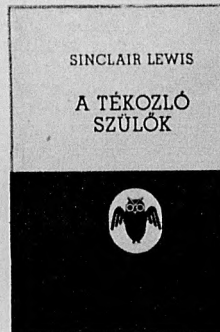

Julien Green:
Leviathan.

Green a modern francia regényírásnak egyik nagy mestere. A könyv 262 oldal terjedelmű, finom egészvászson kötésben 3 pengő 60 fillér helyett

2 pengő 50 fillér.

Megtakarítás 1 pengő 10 fillér.

Sinclair Lewis:
A tékozló szülők.

A Nobel-díjas író a nemzedékek örök elmentését izgalmas nagyhatalmú regényben rajzolja meg. Ára finom egészvászson kötésben 3 pengő 60 fill. helyett

2 pengő 50 fillér.

Megtakarítás 1 pengő 10 fillér.

Ezeket a műveket részletfizetésre nem szállítjuk. Az árak bérmentes küldéssel értendők. Az itt felsorolt összes könyvek megrendelhetők Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány u. 12. Kérjük a vételár előzetes beküldését. Utánvétellel 75 fillérről drágább, mert ennyit számít fel a posta. Ha nincs kéznél postabefizetési lap, akkor 3 fillérért akármelyik postahivatalban vagy trafikban kapható úgynevezett üres csekklap. Postatakarékpénztári csekkszámunk száma : 9244.

MOLIÈRE ÉS A TÖBBIK

Molière 1673. február 17-én örökéletű komédiájának, a „Képzelt Beteg”-nek negyedik előadásán — maga valósággal betegen — társulata érdekében a címszerepet vállalta és játszotta. Előadás közben a „Palais Royal” színpadán szívrohamot kapott, amelyet hiába igyekezett a jókedv álarca alatt mosolyával palástolni. Lakására szállították, ahol még ugyanazon az éjjelen, mindössze 51 éves korában meghalt.

Kis ok, nagy következmény. Közel száz évvel ezelőtt a törövéri Spanyolország egyik ősi városának, Saragossának színházában a primadonna komoly következménnyel járó különös tüntetésnek volt teljesen ártatlan előzője.

1843. márciusában ugyanis az egyik túltemperamentumos cabalero korlátokat nem ismerő lelkesedéstől fűtve, előadás közben a színpadra rohant fel, hogy a magával cipelt hatalmas koszorúval a nyílt színen mutassa be hódolatát a közönség nagy kegyében álló színésznő előtt.

Mivel pedig rajongásának e szokatlan és a színházi renddel össze nem férő megnyilvánulása a zsúfolt nézőtér tomboló helyesléssel találkozott, a jelenlévő hatósági közeg képtelen volt tiltó szavának érvényt szerezni; sőt, a közönség fenyegető hangulata elől a színházból menekülnie kellett.

E viharos színházi esemény drámai folytatása volt, hogy a város rendőrkapitánya a hivatali tekintély súlyos vereségének következményeként tisztársaival együtt már másnap kénytelen volt állásáról lemondani.

Sajt, mint színházi belépőjegy. Ugyancsak a múlt század negyvenes éveinek elején egyik angol vándorszínészársaság, amely — mi-ként magát plakátjain hirdette, — „a londoni színházak első tagjai”-ből állott, valamelyik kis várost szerencsétlente, hogy a „jó vidék” közönségét néhány estén át a kultúra áldásaiban részesítse. Az igazgató, aki jobb volt üzletembernek, mint színművészek és ismerte közönségét, ennek tetszésére bízta, hogy a belépti jegyet készpénzben, vagy pedig a városban különösen kedvelt fogyasztási cikkben — sajtban róhassa le.

Számítása kitűnően bevált: a művészetet lelkesen pártoló lakosság teljes megértéssel hordta a színház pénztárába az illatos tejterméket és az összegyűlt hatalmas sajtalmazon a társulat csinos, fiatal primadonnája másnap számottevő összegért adott túl.

Ehető színházi újság. Egykorú hírlapok feljegyzései szerint 1840. június havában a franciaországi Boulogneban egy merőben szokatlan, csodálatos „nyomdatermék” látott napvilágot. Színházi újság volt az, amely drága ostyára nyomott csokoládéból való betűkkel jelent meg. Az utókorra e kétségtelenül jóízű lapból, könnyen érthető okoknál fogva

Délibáb

egyetlen példány sem maradt fenn. Így tehát annak további sorsáról, mindenesetre élvezetes tartalmáról — sajnálatunkra — nem áll módunkban bővebb adatokat közölni.

A régi színház erkölce. Egyik öreg újságunkban, a Bécsben szerkesztett jeles „Magyar Hirmondó”-ban 1795. március harmadikán egyebek között e mindössze néhány sornyi, de a kort és annak színházi világát érdekes jellemző hír állott:

„Hannoverából írják, hogy egy Grossmann nevű előkelő teatralista egy játékbeli zabolátlan beszédjéért kenyéren és vízen való hat napi áristomra büntettetett.”

Színészhalál. A színészettörténelem több olyan tragikus esetet ismer, amikor a színész, különösen pedig a drámai művész hivatásának esett áldozatul; teljes odaadást követelő játékának izgalmi közben a színpadon érte utól a halál.

Palmer, a 18-ik század jeles angol színművésze 1798 augusztusában, amikor London egyik színházában előadás alatt éppen szerepét szavalta nagy indulattal: „Ó Isten! Ó Isten! Van-e egy más és jobb világ?” hirtelen összeesett és a színpadon meghalt. Kegyeletes kezek ezeket az utolsó szavait véstették sírkövére, támasz nélkül maradt családjának megsegítésére pedig több szintársulat egy-egy előadásának teljes bevételét ajánlotta fel.

Ugyanilyen megrázó körülmények között fejezte be életét Nemzeti Színházunk nagy tragikus művésze, Egressy Gábor is.

Egressy Gábor 1866. július 30-án, forró nyári estén egyik leghíresebb alakításával, Obornyik Károly történelmi drámájának „Brankovics György”-nek címszerepével győnyörködtette a Nemzeti Színház közönségét. Megerőltető játékának nagy jelenetében, a harmadik felvonásban, amikor megvakított fiaival találkozik, a színpadon eszméletlenül esett össze és néhány órával utóbb, 52-ik évében elhunyt.

A közelebbi múltban a Távolkelet egyik színházának, a tokiói Serul-színháznak látogatói voltak szemtanúi ugyanilyen megrendítő tragédiának. Egyik este Morio Sawa, ünnepelt japán táncosnő Anna Pavlovának, az egykori cári balett ragyogó csilágának a budapesti Operaházban is bemutatott felejthetetlen számát, a „Hattyú halálá”-t táncolta el. A nagy és nehéz produkció fáradalmait a fiatal művésznő törekeny teste nem bírta; szíve felmondta a szolgálatot abban a pillanatban, amikor szerepének végével utolsó tánc lépéseit tette. A lebecsült függöny mögött már nem a haldokló, hanem a halott hattyú feküdt a színpadon.

M. A.

Minden kérdésben szakértő, ha Tolnai Világlexikonát áttanulmányozta.

Az amerikai nő szépségápolása

Sehol a világon nem költenek a nők kozmetikára és szépségük ápolására annyit, mint Amerikában. New-Yorkban például, ahol minden jobb munkás a saját kocsiján jár és ahol csak autótaxi 60.000 van, nagyobb összeg folyik be szépitőszerekből és a kozmetikai szalonok adójából, mint az autók adójából.

Odaát elképzelhetetlen, hogy egy nő jövedelmének nagy részét ne kozmetikai szerekre, fodrászra és ruhára költse. A legtermészetesebbnek tartják ezt már a szülők felnőtt leányaiknál és később ugyanannak tartja a férj is.

Egyik nagy newyorki napilap kérdést intézett olvasóihoz, hogy mennyit költenek kozmetikára és hányszor mennek hetenként kozmetikushoz. Legkevesebb volt a fizetés fele és a kétszeri kozmetikai kezelést hetenként.

Ne tessék azonban azt hinni, hogy ezt csak a gazdag nők vagy legalább is a jó-módúak teszik. Dehogy... Ezt teszi a hivatalnoklány, de még a gyári munkáslány és boltlány is. Naponta csak centeket költenek élelemre, de a dollárokat szemhunyorítás nélkül fizetik ki a kozmetikai szerekért, masszázsokért és arcuk, testük ápolásáért.

Tizenégy, tizenöt éves kortól kezdve nincs nő, aki kikészítés nélkül uccára menne. Amilyen természetes, hogy reggel megfürdenek és felöltöznek, éppen olyan

Else von Möllendorf
(Tobis felvétel)

természetes, hogy arcukat is felöltöztetik. Minden nőnek amikor kozmetikai szereket kezd használni, kozmetikusa írja elő, hogy szemének, hajának színe, meg arcának formája, keskenysége vagy szélessége, hosszúsága vagy kerekése szerint — milyen kozmetikai szereket használjon.

Nappali kikészítésükhöz a következők szükségesek.

Zsíros kenőcs a szem körül. Alapnak az archoz egy paszta, amelyet mosdás vagy arcvízzel való lemosás után még a nedves bőrre kennek. Ezután száraz vagy zsíros rúzs, púder, szemöldök- és szempillafesték, végül szájrúzs.

Esti kikészítéshez feltétlenül kifestik a szemkörüli részt is. A felső szemhéjat lilás árnyalatú vagy kékes zsíros festékekkel, az alsót gyengén színezettel. Este lehetetlen szempillafesték nélkül járni.

A szemöldökök ivetek és jóval vastagabbak, mint egy-két év előtt. Kissé mindig utánaigazítottak.

Már közepes nagyságú kozmetikai szalonokban is mindenütt kis házi színpadok vannak, amelyekeken menekeneken mutatják be a különféle típusok arcfestési technikáját. Mert egészen más ám az arcfestési módja egy alacsony nőnek, mint egy magasnak, más a hosszúkás arcúnak és más a kereknek, más a szökének és így tovább.

A frizura sohasem sablonos. Elképzelhetetlen lenne, hogy egy nő csak azért akarjon például fejtetőre fésült hajat viselni, mert a barátja is azt visel. A fodrászok sokévi karaktertanulmány után minden nőnek azt a frizurát ajánlják, amely arcához legjobban megfelel.

A kalaposok pedig, mielőtt új kalapot próbálnának, mindig megkérdezik — soká fogja-e viselni a hölgy a meglévő frizurát, mert minden frizurához más kalap kell és a frizura változtatást mindig nyomköveti a kalapok átalakítása.

Hogy a sok és főként okos törődés nem hiábavaló, semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Amerikában az ötvenéves nő mindig szép, üde és magátólérettetődően fiatal...

Bozzay Margit

Külföldi olvasóink figyelmébe!

A „Déliab” ¼ évi előfizetési ára:
Romániában: 90.— lei. Jugoszláviában: 25 dinár. Előfizetéseket elfogad Romániában: Frontiera A. Barna Oradea. Str. Dalevrance 22. Jugoszláviában: Drustvo Fruska Gora, Beograd, Ul. Zorza Klemansoa 4. (Csekk-számlaszám 55646). A kiadásunkban megjelenő művek csakis a fenti cégeknél szerezhetők be. Közvetlen nem szállíthatunk.

Déliab

Kedve
 Ön t
 levelébe
 hogy m
 hogy n
 hogy a
 magára
 van...
 ronda t
 sem le
 rücskös
 egy ha
 maga, h
 Furesál
 én un
 rücskös
 de az a
 nem sz
 Ezt
 de ne
 sorait

Meg
 a dolgo
 nevez
 arcelv
 rövid,
 a szak
 igen k
 amenr
 az em
 rozás
 közé.
 nyára
 van,
 Goldo
 nézzer
 hogy
 biztos
 jutott
 orra
 gácsk
 nevez
 masz
 költ

Ug
 szépn
 negy
 Maga
 szom
 hogy
 Téve
 Elvá
 emb
 jellen
 szen
 műv
 dolg
 emb
 „Há
 a kö
 feke

Déliab

JELLEMÁLCÁ

(NYILT LEVÉL)

Kedves Kisasszony,

Őn többek közt azt írja nekem aranyos levelében: „...ugyanis nem értem meg, hogy maga, művész úr, kicsinál az orrával, hogy néha vastag, néha vékony, továbbá, hogy a haja is milyen furcsa és ritkán lehet magára ráismerni. Pláne mikor szakálla van... Csuda, hogy egy színész milyen ronda tud lenni, pláne maga, aki különben sem leányalom, hát még mikor az orra rücskös vagy a félszemén hályog van. Van egy barátóm, akinek pláne nem tetszik maga, ha a szája lefityeg és nincs szemöldöke. Fureskák ám maguk színészek, milyen más az én unokabátyám, aki műszerész és nem rücskös az orra, csak a keze fekete egy kicsit, de az az olajtól van és különben is a munka nem szegyen, művész úr...”

Ezt írja Őn Kisasszony. Bocssáson meg, de nem hagyhatom kedves és intelligens sorait válasz nélkül. Pláne...

Megmagyarázom Őnnek néhány szóval ezt a dolgot az orrokkal és egyebekkel. Ez az úgynevezett jellemálcá. Régen így nevezték az arcelváltoztatás tudományát, amelyet ma rövid, de rossz magyarsággal maszknak hív a szakma. A jellemálcá festékből, szőrből és igen kis részben emberi bőrből áll — már amennyi az ilyen csúfolódó levélkék után az ember képen megmarad. Maga a maszkírozás nem tartozik a paradicsomi örömök közé. Képzeld csak el, hogy Őn, akinek bizonyára habfehér bőrcsökeje és fitos nózija van, leül egy tükör elé és mert bizonyos Goldoni nevű úrnak (ha nem tudná ki ez, nézzen utána a lexikonban. Az az érzésem, hogy ha más nincs otthon maguknál, efféle biztosan akad), szóval ennek az úrnak az jutott eszébe, hogy a patikusnénak hosszú orra van, szemölcs a homlokán, ezért magácska ragadós pépből, amelyet orrkittnek neveznek, szép hosszú orrot ragaszt és masztix-szal egy kis szőrcsomót illeszt fent a homlokára.

Ugy-e bosszantó? Jó lenne mindig olyan szepnek lenni, mint a magánéletben, kettő-negyvenes dauerral és picí pirral a festéktől? Maga bizonyára azt hiszi, hogy a színész szomorú, mikor kifesti magát és attól fél, hogy a saját mamája sem ismeri meg. Téved, Kisasszony. Ez gyönyörű dolog. Elváltolni, átalakulni, felvenni egy idegen ember szokásait és ehhez ennek az idegennak jellemző külsőségeit... Lassanként már szenvedélyé válik. Ismerek egy idős, nagy művészt, aki olyan lelkiismeretes maszk dolgában, hogy ha, mondjuk fekete szakállas embert játszik, még a karját is teleragasztja. „Hátha felcsúszik az ingujjam”, mondja, „és a közönség meglátja, hogy nem is vagyok fekete ember.”

Délibáb

De szeretném egyszer Magát úgy alaposan kifestetni, hogy megismerje ennek a kellemes pokolnak minden örömét. Mingyárt nem írna ilyen csúnya leveleket... És megérténé, hogy miért vagyunk mi büszkéek a rücskös orrunkra, meg a hosszabbított fülünkre. Megtudná, milyen nagy és komoly munka ez. És a fantázián kívül mennyi segédeszköz kell hozzá. Figyeljen csak egy kicsit.

Festékek: (kicsit „illatos”, zsíros, krém-szerű rudacsokák. Pirosak, feketék, sárgák, barnák. Tisztességes karakterszínészek zöld is van.)

Masztix: (valamivel „illatosabb”. Folyékony ragasztó, üvegben, amely könnyen felborul. Főtulajdonsága: felkenni igen gyorsan lehet, levenni azonban alig.)

Krepp: (göndör és kusza szőrcsomók szakáll és bajusz számára, rendszerint tele lesz vele az ember szája és ettől nem tud beszélni. A parókák valódi hajból készülnek, nagyszerűen melegítenek, ami igen fontos, hiszen a színházokban ügyis gőzfűtés van, amitől az ember gutát kap.)

Kitt: (ragacsos, gittszerű massa orr, áll, homlok és egyebek részére. Ragad, nyulik, tapad, olvad, elhajlik, szóval ez is csupa öröm. Mindennap újra kell formázni, türelemjáték, a legtöbb színész ebbe örül bele és ettől kap ideges gyomorbajt.)

Ezenkívül: rudacsokák, színes ceruzák, téglék, ecsetek, púder, pamacsok, miegymás.

Fentieket minden kezdő színész beszerzi. Az öltözőtársak egy hónap alatt széthordják. A maszkírozás igazi művészete mindez újból összeszedni a különböző asztalokról és fiókokból.

Elismerem, joggal ír nekem ilyen leveleket. Hogy az Őn szavaival éljek: Pláne ezekután. Szívesebben választottam volna komolyabb hangon, de azt Őn úgysem értené meg. Jövő hónapban mindenesetre jöjjön el a színházba és nézzen meg. Olyan csúnyának még úgyse látott. A saját arcommal fogok játszani.

Egyébként kezeit csókolja és a műszerész üdvözlő:
Várkonyi Zoltán

Dr Kovács György: A szívbetegségek és azok gyógyítása című könyv rövid leírást nyújt arról a szerepről, amelyet a szív és a vér az ember szervezetében betölt, majd három főfejezetben ismerteti a szív, a vér és a vérerek különböző betegségeit. A könyv terjedelme 128 oldal, ára bérmentve izléses félvászonkötésben 96 fillér. Megrendelhető a vételár előzetes beküldése ellenében Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám. Utánvétellel való küldés mellett 75 fillérral drágább.

A GYŐZTES

Írta:
PAPP TAMÁS

Józsi bácsi a legkedvesebb és legjobb emberek egyike volt, akit csak ismertem. Jó-hiszemű és becsületes, aki mindenkiről a legjobbat tételezte fel s mindenkin segített, ahol csak tehette. Szerette a világot, szerette az embereket, de legjobban mégis szülőfaluját szerette. Egész életében nem mozdult ki tartósan a falujából s minden gondolata, minden érdeklődése, minden szeretete ahhoz a körhöz kötötte, amelyben élt. Egyébként mikor én megismertem, már eltemette a feleségét, egyedül lakott öreg kúriájában s maga gazdálkodott azon a kétszázegynéhány hold földön, ami az ősi birtokból még megmaradt. Ő volt a kaszinó háznagya, a tűzoltóság főparancsnoka és múzeumőr.

Egy szép napon aztán azzal lepte meg a kisváros közönségét, hogy színdarabot írt. Mindez úgy derült ki, hogy a vendégszereplő színtársulat végveszélybe jutott, valósággal az éhenhalás fenyegette. Ekkor Dini bácsinak, aki a „Színpártoló egyesület” elnöke volt, eszébe jutott, Józsi bácsi valami névnap vagy disznótor alkalmából hajnalfele, kissé emelkedett hangulatban egyszer bevallotta neki, hogy darabot írt s kérte, hallgassa meg. Igaz, többet nem volt szó a dologról, később maga Dini bácsi is elfeledkezett róla, de most, hogy a színtársulat „Lear király”-tól a „Jó éjt Muki” című bohózatig mindent megpróbált és mindent hiába, eszébe jutott a Józsi bácsi darabja s másnap küldöttséggel kérte fel, engedje át azt előadásra.

Dini bácsi jól számított: soha akkora sikert, mint amekkorát a Józsi bácsi darabja aratott, nem láttak. A nézőtérén, amely más-kor kongott az ürességtől, most tűt nem lehetett volna leejteni. Eljött minden épkézláb ember, aki csak számított valamit messzi határban. Soha olyan jó kedv, annyi nevetés, olyan vidámság. A végén a színészek maguk is együtt nevettek a publikummal, mert a darabnak bizony nem volt se füle se farka. Az egész abból állt, hogy a szereplők, alighogy a színre léptek, öt percen belül átesve a szerelmi vallomáson, mint völgyégy menyasszony távoztak. Nem lehet hát csodálni, ha a direktor az utolsó percig nem tudta eldönteni, a harmadik felvonást játssza-e másodikkal, vagy fordítva.

Józsi bácsi hatalmas babérkoszorút kapott, a színészek egy álló hétig tejbe-vajba fürödtek. Ennyi ideig tartottak ugyanis a próbák s ezalatt Józsi bácsi látta vendégül a színtársulatot...

Mindez évekkkel előbb történt s lassanként nem is emlékeztetett rá más, csak az elszáradt babérkoszorú, amely ott függött a pipázóban, Józsi bácsi öreg kúriáján. Nagy volt hát a Dini bácsi meglepetése, mikor Józsi bácsi vacsorára hívta a szolgabíróval meg a patikussal együtt, akiket különösen kedvelt s a feketénél így szólított hozzájuk:

— Emlékezzek még rá, hogy ti akartátok annakidején, engedjem előadni színdarabomat, amelyet pedig csak a magam szórazokoztatására írtam. Igazatok lett, nem vallottunk vele szégyent. Hiszen olyan ünneplésben volt részem, amit meg se érdemeltem — kezdte s becsületes arca kipirult a meghatott emlékeztéstől.

Azok kicsit zavartan hallgattak s nem mertek egymásra nézni. Józsi bácsi folytatta:

— Nos, azóta sokat gondoltam erre s elhatároztam, valami igazán szépet próbálok csinálni. Történelmünk nagyjai között is a legnagyobbat: Mátyás királyt választottam darabom hősiéül. Az ifjú Mátyást, akit nagybátyja a befagyott Duna jegén királlyá választat.

Dini bácsi aggodalmasan érdeklődött:

— Dehát, hogy akarod te ezt a jelenetet színpadra vinni? Hiszen a díszbeöltözött királyválasztók egy kis töredéke se fér el a színpadon s így a kép halványan sem adja vissza a jelenet történelmi méltóságát?!

A szolgabíró azonnal észrevette Dini bácsi szándékát s rögtön bekapcsolódott a le szerelési akcióba.

— Más baj is van Józsi bátyám. Mátyás király alakja elválaszthatatlanul összeforrt a fekete sereggel, azzal a negyvenezer vitéz és pompás harcossal, akikkel tán a világot is meghódítja, ha életben marad még tíz esztendeig. Hogy akarsz te negyvenezer harcost felvonultatni egy színpadon?

— A' bizon lehetetlen! — vélte a patikus.

Józsi bácsi sokáig hallgatott.

— Tudtam, jó barátaim vagytok, azért szóltam előre — mondta megadással és nem beszélt többet a dologról.

Hónapok teltek újra, akkor egy szép napon a szolgabíró vette elő:

— Megszívteltem a tanácsotokat öcsém — kezdte — s nem színdarabot írtam, hanem filmet. Így aztán felvonulhatnak nemcsak a királyválasztó nemesek, de a fekete hadsereg is, mind a negyvenezer ember! — vágta ki büszkén s csillogó szemmel nézett rá.

Az pillanatig zavartan hallgatott.

— Remek ötlet — mondta végül kevés meggyőződéssel, s alig várta, hogy kerekét oldhasson.

Józsi bácsi nem engedte.

— Azért mondom öcsém, mert ha jónak találjátok, meg kell tanácskozzuk, hogy tudnánk elkészíttetni. Gondold csak el milyen isteni látvány lesz negyvenezer harcos, mind egyforma öltözetben!

A szol
hát egy
— Leg
rabot ug
miának,
tessenek
— Iga
de aztán
az Akad
tetni?
— Am
szolgabí
ha az
ember,
Józsi
rohand
nap pos
Telt,
újra bel
tudott h
rátai az
szer egy
nyét. T
az Aka
lehetett
— Ki
kiábrán
bácsi b
gabalyi
— Ha
meregk
— M
— M
tette —
jó orv
Máns
esorára
bíró. A
dió s
talmas
tatott
eset, I
gédje
különö
géd el
szólaít
sén ez
halálig
bizotts
lyesen
szerző
— H
Józsi
hiszen
— M
aki tú
Máns
mondá
de hi
Józ
folyto
az ő
kedte
barát
Res
utazo
kor a

A szolgabíró látta, nincs menekvés, gondolt hát egy nagyot és merészet.

— Legjobb lenne Józsi bátyám, ha a darabot úgy ahogy van felküldenéd az Akadémiának, bírálják el s ha jónak találják készítenek filmet belőle.

— Igazad van! — lelkesedett Józsi bácsi, de aztán aggodalmasan kérdezte. — De hátha az Akadémia nem lesz hajlandó filmet készíttetni?

— Annyi baj legyen! — nyugtatta meg a szolgabíró. — Elbírálni elbírálják biztosan s ha az Akadémia jónak találja, akad majd ember, aki filmet csinál majd belőle.

Józsi bácsi meg volt győzve. Boldogan rohant haza, gondosan letisztázta s harmadnap postára adta a kéziratot...

Telt, múlt az idő. Nyár lett, ősz, majd újra beköszöntött a tél. Józsi bácsi már nem tudott hova lenni a türelmetlenségtől. A barátai azzal vigasztalták: az Akadémia egyszer egy évben hirdeti ki a bírálatok eredményét. Tavasszal aztán olvasta a közleményt az Akadémia nagyhetéről. Attól kezdve nem lehetett bírni vele.

— Ki kellene találni valamit, hogy Józsit kiábrándítsuk az irodalomból — mondta Dini bácsi bosszúsán a patikusnak. — elvégre mi gabalyítottuk bele!

— Ha csak az kell — pislogott huncutul a méregkeverő — azon könnyű segíteni.

— Mit akarsz csinálni?

— Majd meglátod — felelte, aztán hozzátette — drasztikus kúra lesz, dehát minden jó orvosság keserű.

Másnap este a patikus vendégei voltak vacsorára. Józsi bácsi, Dini bácsi meg a szolgabíró. Akkoriban még nagy újság volt a rádió s a patikus éppen most kapott egy hatalmas új készüléket, amit azon az estén mutatott be barátainak. Hallgatták Berlint, Bécsot, Rómát, Londont. A patikus meg a segédje kezelték a masinát s a vacsora végén különösen soká babráltak vele, majd a segéd el is tűnt rövid időre. Kisvártatva megszólalt a hangszóró: „Az Akadémia mai ülésén ez évi irodalmi nagydíját a „Híven mindhalálig“ jeligéjű pályaműnek ítélte oda. A bizottság holnap délelőtt 11 óraker ünnepélyesen felnyitja a jeligés borítékot, hogy a szerző személye megállapíttassék.“

— Hi-híven, mi-mindhalálig? — hebegte Józsi bácsi falfehéren az izagalomtól. — de hiszen ez az én darabom?!

— Nem biztos! — förmedt rá Dini bácsi, aki túlerősnek találta a patikus „kúráját.“ — Másnak is eszébe juthatott ez a közismert mondás, mikor jeligét kerestett.

— Úgy van! — helyeselt a szolgabíró is, de hiába.

Józsi bácsit nem lehetett megnyugtatni. tolyton azt bizonyíttgatta: érzí, tudja ez csak az ő műve lehet s mikor kételkedni merészkedtek, dühbe jött, irigy kutyáknak nevezte barátait és elrohant.

Réggel tudták meg, az éjjeli vonattal felutazott Pestre. Hét óra is alig volt még, mikor a koránkelő patikus értesült a dologról

s Józsi bácsi ugyanakkor már ott várakozott az Akadémia előtt. Várta az ajtónyitást...

Nem nehéz elképzelni a párbeszédet, ami az egyre izgatottabb öregúr és a portás között lefolyhatott s amely azzal végződött, hogy rendőrt hívtak, igazoltassa a végsőkig ingerült ismeretlent, akiről, hallván előadást nagydíjról, rádióról, joggal azt hitték elmebeteg. Igazolvány nem volt Józsi bácsinál s hosszas telefonálás után a kerület képviselője, egyébként unokaöccse is történetünk szenvedő hősének, szabadította ki kellemesnek nem mondható helyzetéből. A derék honatyát legedesebb reggeli álmából verte fel a telefon berregése és jó időbe telt, amíg megértette miről van szó. Akkor aztán kocsiba vágta magát és sietett Józsi bácsiért. Igazolnival könnyen igazolhatta, de megnyugtatni ő sem tudta az izgalmaiba most már tényleg belebetegedett öreg urat...

Egy hétig volt Pesten Józsi bácsi s majdnem ennyi időbe került még öccse-ura megértette vele, egyetlen lehetőség letagadni mindazt, ami történt, ha nem akar nevetségessé válni. Vágyon jó arcot a rossz tréfához s ne szóljon róla senkinek. Józsi bácsi megfogadta a tanácsot, nem tett szemrehányást, de attól kezdve került régi barátait. Egy év is eltelt, mikor valami társas ebéden a véletlen mégis összehozta Dini bácsival. Jó ideig nem szóltak egymáshoz, de a feketénél Dini bácsi átölelte öreg barátját:

— Mégis jobb, hogy nem te lettél a győztes. Ha filmet csinálnak a darabodból, csúnyán ráfizettél volna.

— Miért? — hördült fel Józsi bácsi.

— Mert egyszer mégis csak illet volna megvendégetni a szereplőket, s akkor fizethett volna a fekete seregnek, negyvenezer pohár sörhöz, negyvenezer kispörköltet...

TRILLA-LA-LALLA

Ahol én nemsokára élek,
körüllengenek tünderek,
megcsókolkák a lelkemet,
bizony a lelkemet.

Fütyülök: én, hej, e világra,
föflülök egy aranyágra,
trilla-la-lalla, kacagok,
ej, be jót kacagok.

Hogy voltam ez is, voltam az is,
voltam ember én magam is,
ember voltam, nyomorult,
bizony az, nyomorult.

Költő a tetejébe, nótás,
trillás, szerencsétlen flótás,
poéta, emberek között,
óh, emberek között.

Fütyülök én, hej, e világra,
pártfogóra, jó pályákra,
mulatok a boldogokon,
ujjé, boldogokon.

KALMÁR ERNŐ

Ibsen, az ideális hangjátékiró

Beszélgetés Kiszely Gyulával, a rádióhangjáték kérdéseiről

Minden szakmának megvan a maga „elit” gárdája. Irodalomnak, művészetnek is természetesen. Egyetlen speciális műfaj van, a rádióhangjáték, amelynek mindezekig nem születtek meg a maga írófejedelmek. A hangjáték kölesön kéri az írókat a színpadokról, a könyvek lapjairól. Neki magának nincsenek nagy írói, akikkel dicsekedni tudna: íme, ezeket én termeltem ki az általános, nagy tehetségekből, én indítottam őket arra, hogy rajtam keresztül adományozzák a közönségnek művészetüket. A hangjátékirodalomnak nincs még meg a maga Tolsztoja, Shakespeare-je, Molière-je. A legszébb és a legnagyobb értékű hangjátékról csak le kell fűjni a rádió himporát s rögtön rájövünk: színdarab, regény, novella volt valamikor.

Erről beszélgetünk Kiszely Gyulával, a rádió rendezőjével, a kiváló zeneszerzővel, íróval és költővel. Találgatjuk az okot: miért nincsenek külön rádióírók és különösen, hogy miért nincsenek köztük irodalmi nagyságok?

— Szerintem az az oka — mondja, — hogy a nagy íróknak nem fizetődik ki kimondottan a rádió számára írni darabot. Így a mű nem futhatja ki sikerét, hiszen csak egyszer-kétszer kerül a mikrofon elé. Tény, hogy a magyar rádió gavallérosan fizet, de természetesen olyan honoráriumot nem tud nyújtani, amit egy esetleges színházi siker kétszáz előadással hozhat. Ez kissé sok lenne egy estére. Ezért írnak az írók inkább regényt, vagy színdarabot s a rádióhangjátékokat utólag készítik el ezekből. Nem használ a pályázat sem: valamirevaló, neves író nem vesz részt pályázaton, mert ez egész egyszerűen — derogál neki.

— Milyen az ideális hangjáték?

— Tömör dráma — persze nem tragédiát kell érteni ezalatt — mindössze öt-hat szereplővel. Kamarahatású darab, amelyben nem a pátosz lendíti előre a sikert, hanem a szív. Író, rendező és szereplők egyöntetű szívdobogása. Ideális rádióírónak tartom Ibsent és Bernard Shawt. Álmodom, hogy Molière-t rendezhessem egyszer. Shakespeare-t már rendeztem, de szerintem Molière a rádió szempontjából még „jobb író”.

— Ugy tapasztaltam — folytatja Kiszely Gyula, — hogy a közönséget az utóbbi időben jobban érdeklik azok a darabok, amelyekben komoly problémák vannak, mint az egészen könnyű fajsúlyú dolgok. Az intenzív drámának mindig nagyobb hatása van — természetesen csak akkor, ha együttal tiszta irodalmat is jelent.

— Mi a titka rendezési technikájának?

— Ugy használom a tömegjeleneteket, ahogy Wagner Richard a kórust. Akkor, amikor szükség van rájuk. Kerülöm a hangjátékoknál néha szokásos „bejelentéseket”,

amelyekkel valakinek az érkezését, távozását akarják jelezni. Nem szeretem az ilyen rádióbemondásokat: De nini, ki jön itt? Ez csak arra jó, hogy a hallgató tudja, hogy most jön valaki. Ezt másból kell megtudnia, finomabban kell érzékeltetnem. A kellékekből csak annyit használok, amennyit feltétlenül kell. Az ajtó nem csapatom be, ha valaki eltávozik a „színről”. Rendes házban nem csapkodják az ajtókat, miért éppen a mikrofon előtt kell ezt az enyhe nevetlenséget elkövetni? A lépések zaját sem szeretem hallatni. A nagy trappolásból honnan tudja a közönség: ki jött, ki ment, hányan jöttek, vagy hányan mentek? Általában az egész rendezői elgondolásom wagneri alapokon áll. Itt kitör belőlem a zeneszerző. Ugy kezelem a szereplőket, mint a karmester a zenekar egyes szólamait. Ebből természetesen az is következik, hogy az utolsó „dobos”-nak, vagy pikulásnak is jónak kell lennie, éppen olyan jónak, mint a főszereplőknek, mert különben mit sem ér a zenekar munkája. Azt is tapasztaltam, hogy egy szereplő fáradtsága, vagy kedvetlensége meg tudja változtatni az egész darab lelki atmoszféráját. A próbán, ha valaki fáradt, a kicsit lanyhább előadásmenetet az egész társaság átveszi. De ha valaki még a szokottnál is nagyobb mértékben szívvel-lélekkel játszik, az éppen úgy meglátszik az egész együttesen. Sohasem fogom elfelejteni, hogy az egyik rendezésemnél Palló Imre és Nagy Izabella milyen mulatásba rántották az egész társaságot, úgyszólván — egy pohár víz mellett, a mikrofon előtt!

— Hány próba előz meg egy rádióelőadást?

— Színházhoz hasonlítva — nagyon kevés. Mindössze négy. De ha egyszerűbb a darab, kettő is elég. Igaz, hogy ezek a próbák meghatározhatatlan ideig tartanak. Néha délután félnégytől este nyolcig. A darab úgy nyílik ki a próbákon, mint a virág. A rádiópróbákon ismeretlen az a bizonyos visszaesés, amely színházakban a második héten szokott bekövetkezni. Ilyenkor a szereplők kezdik elveszíteni az első próbákon szerzett nagy önbizalmukat, kezdik csepülni a darabot és kételkednek a sikerben. Aztán később rendbe jön minden. A rádiópróbák gyorsított tempója kiküszöböli ezt a kellemetlenséget.

Kiszely Gyula szavai után bizonyára a közönség is tisztábban látja a hangjáték-műfaj problémáit.

Hattyassy Katalin

Déliabál

Kiszely Gyula

(MFI felv.)

SZANATORIUMI EMLÉK

IRTA: SZENTGYÖRGYI FERENC

Ez a történet úgy kezdődött, hogy a jószágos, galamblelkű házi orvosom az ebédnél kikapta számból a szivart és olyan szemekkel nézett rám, mintha meg akart volna ölni.

— Ember! — kiáltotta. — Meg akar halni?!

Meghalni éppen nem akartam, azért sem, mert akkor bimbózott körülöttem egy drága szerelem, amely szépen haladt előre és fejlődésében, teljes szín pompás kivirágzásában feltétlenül bíztam. Nem akartam meghalni, de ellene sem tettem semmit. Még akkoriban rendíthetetlen híve voltam a fatalizmusnak és toporzékolások mellőzésével, egykedvűen nyugodtam bele mindabba, ami velem történt. Így voltam a halállal is. Ha jön, nem szököm meg előle. Legfeljebb kissé még korainak találtam volna látogatását, hiszen mindössze harmincéves voltam és a világon, körülöttem annyi szivar volt, amire nem gyujtottam rá, annyi könyv, amit még nem olvastam el és annyi szép, illatos nő, akit nem csókoltam meg.

— Nem fog dohányozni, nem iszik szeszes italt egy gyűszűvel sem és kerül minden egyéb felesleges izgalmat, — hangzott a házi orvosom utasítása.

— Az „egyéb fölösleges izgalom” a szerelem — gondoltam. Könnyű ezt a kurát az én galamblelkű házi orvosomnak betartani, aki nem ivott, nem dohányzott és a nőket annyira gyűlölte, hogy, mint betegeket sem tűrte meg maga mellett, igaz, szegény, Isten nyugosztalja, hetvennyolc éves volt már akkor, amikor én harminc voltam és valamennyi fogam ép és egészséges.

Az öregúr nem bízott abban, hogy ezt a kurát a nyilvános nagyvilágban be is fogom tartani, hát egyszerűen bedugott egy szanatóriumba.

Rendes, nyugalmas hely volt ez a gyógyintézet, az orvosai nem veszedelmesek, az étkezés bőséges, a szobák napos oldalon feküdtek és a betegek sem jaggatták tele az épületet fájdalommal. A betegek? Talán én voltam köztük az egyetlen páciens, ami nem is tetszett az orvosoknak, kerültek is, amikor lehetett.

Igy hát nyugodtan szivarozhattam, megittam a szokásos szeszkvantumot és harmadik napi ott tartózkodásom alatt teljes lendülettel udvarolni kezdtem egy lengyel grófnőnek.

A grófnő fekete volt, mint egy cigány, a bőre is kreol színű, de olyan üde és hamvas, mint a fán a még nem egészen érett szilva. Kissé telt, húsos szájaszéle volt, amely egészen független, külön életet élt. Ha összecsuksukta őket, azok akkor is idegesen mozogtak és még az alkonyi szellő érintésére is reagáltak. Nekem, valahányszor ezt a női száját néztem, pedig néztem jó egynehány-

szor, mindig a szesznoográf készülék jutott az eszembe. És még valami volt rendkívüli szép ezen a nőn. A lába. Faragni nem lehetett volna finomabbat.

A grófnő egyébként szívesen fogadta udvarlásomat és segített is. En el voltam kábulva, meg voltam bomolva és tényleg igaza lehetett a házi orvosomnak, hogy komoly beteg voltam, mert egyik nap elhatároztam, hogy megkérem feleségül a lengyel grófnőt. Mi történhetik? Legfeljebb ki-nevet.

Nem nevetett ki. Sőt, komoly, ünnepélyes, szertartásos arcot vágott és kijelentette, hogy írni fog Varsóba a szüleinek és közli velük az örvendetes családi eseményt. Lelkiismeretfurdalást éreztem. Gondoltam az a szerencsétlen szerelmes arisztokrata hölgy talán azt hiszi, hogy én valami magyar mágus vagyok, palotáim vannak és Alagon futtatom a lovaikat. Nem akartam komisz embernek látszani, hát fölvilágosítottam. Megmondtam neki, hogy én egy koldus magyar író vagyok, akinek csak meleg, drága szíve van, de pénze, az aztán nincs egy vörös rézkrajcárja sem. Itt a szanatóriumban is hitelben tartanak.

Amikor elrebegetem vallomásomat, behunytam a szememet, hogy ne kelljen látnom, hogyan torzul el a grófnő szépséges arca.

Hát nem torzult el.

Egyszerűen, csak ennyit mondott:

— Nem baj. Otthon a papának, az öreg grófnak úgyis kell valaki, aki mindig beírja a naptárba, hogy naponta mennyi koszt-pénzt adott a mamának.

Megvallom, kissé elcsodálkoztam a grófnő szavain, nem éppen a magyar irodalmi nézetein, de a koszt-pénzen... Aztán megnyugtattam magamat. Bizonyára valami ősi tradicionális szokásról van szó. Ez pedig csak tiszteletet érdemel.

A grófnő egyébként a levelet megírta és saját fülem hallatára, postára is küldte.

Végtelenül és kimondhatatlanul boldog voltam és ezen a napon már csokolódtunk. A csókjai kissé ügyellenek voltak, mint valami fiatal süldő leánykéé.

— Istenem, — gondoltam, — hát honnan tudná. Majd megtanítom én...

Vegytan a mellényzebben. A gyakorlati tudnivalók valóságos kincsesára ez a könyvecske, a házi illatszerkészítéstől a folttisztításig és bútorfényesítésig minden kérdésre választ kap e könyvből ügyes-bajos dolgában az olvasó. Kartonkötésben a könyv ára 70 fillér bérmentve, az összeg előzetes bekládása mellett. Megrendelhető Tolnai Világlapja könyvesboltjában, Budapest, VII, Dohány uca 12 szám.

Mámoros boldogságban aludtam el ezen az éjszakán. Reggel kopogtattak az ajtón. A grófnő volt.

— Megjött a papa! — sügta be az ajtórepedésen.

Nem értettem.

— Varsóból?! Csak tegnap délután ment el a levél és a gróf már itt van!?

Kapkodva felöltöztem.

A hallban egy kövér, gömbölyű, kopasz kis úrféle várakozott reám. Zsakett volt rajta és piros nyakkendő. Elém jött és a kezét nyújtotta.

— Czibula vagyok, — mondta.

Ránéztem.

— Czibula vagyok — ismételte a kopasz még egyszer — nem tetszik ismerni? A

Czibula és társa a Váci útról, Vaskereskedő. Nagyban és kicsinyben.

— Tessék? — mondtam fagyosan. — Mit parancsol?

— A lányom... A... a grófnő... Ez a mániája, szegénykének...

Aztán a kis kopasz fölemelte a jobb kezét a halántéka elé és a kezével úgy csinált, mint mikor valakinek nagyon jó kedve van és azt kiáltja, hogy „hejretyutyutyu”.

Hát ennyi az egész szanatóriumi emlékem.

A lengyel grófnőt sohasem láttam többet, akkor, onnan valami szigorúbb helyre vitték. Nekem azonban mostanában szürkülő fejjel, bús agglegénységem idején sokszor eszembe jut, hogy életemben egyszer akartam megnősülni és aki hozzám akart jönni arról is kisütötték, hogy bolond...

TRÉFÁK

A kölcsön visszajár

I.

Péter elfogott az ecán:

— Csak tíz pengőt, kérek szépen. Holnap visszaadom. Becsületszavamra.

Péter becsületszaváról meg volt a véleményem. Világéletemben nem adtam Péternek kölcsön egy megveszekedett krajcárt se. Természetesen most se volt szándékom adni. Csakhogy Pétert nem lehetett olyan egykönnyen lerázni. Egy pillanatig gondolkoztam, aztán hirtelen én kerekedtem felül. A megtámadottból támadó lettem!

— No de kérlek, előbb talán megadnád a régi tartozásodat.

Péter felkapta a fejét. Egy pillanatig tűnődött:

— Mennyivel tartozom?

— Éppen tíz pengővel. Hát már elfelejtetted?

— Dehogyan felejtettem el. Holnap megadom. Becsületszavamra.

És elrohant.

Hát ez sikerült. A trükk bevált. Elhitte, hogy tartozik nekem. Valljuk be, ezt ügyesen csináltam. Nagyon ügyesen. Megszabadultam Pétertől örökre.

II.

Most jött aztán a meglepetés.

Péter másnap postautalványon elküldte a tíz pengőt.

Irtózatos zavarban voltam. Megbolygatott lelkiismeretemet végre azzal csitítottam el, hogy hiszen Péter megint csak kölcsön fog kérni tőlem és akkor odaadom neki a tíz pengőt.

A kávéházban elcsíptem.

— Hogy állsz anyagilag? — kérdeztem tőle.

— Tűrhetően.

— Ne adjak kölcsön?

— Pillanatnyilag nincs szükségem pénzre.

— No, de tíz pengőt csak elfogadsz?

— Nem. Nem — tiltakozott Péter.

Micsoda pech! Péter nem fogadta el a

pénzt, ami jár neki, amit tőle kaptam. Az a tíz pengő égette a zsebemet. Nem hagyott nyugodni.

Aznap éppen gyűjtőnap volt. Bedobtam a perselybe Péter tíz pengőjét. Lidérenyomástól szabadultam.

III.

Elmeséltem az esetet Jánosnak.

Micsoda? Hát azt hiszed, Péter nem tudta, hogy nem tartozik neked?

— Tudta?

— Persze, hogy tudta. És most fünek-fának dicsekszik velem, hogy valami ócska trükkel tíz pengőt csalált ki tőle és máig se adtad vissza neki.

Állatkerti séta

A nyári napsütésben felkerestem az állatkertet, mert úgy éreztem, ezzel a látogatás-sal tartozom nekik. A jegesmedve barátságosan fogadott:

— Hallom, hogy völegény.

— Bizony, jegesmedve lettem — dörögte félragyogó szemmel.

— Aztán el tudja tartani a családját?

— Megélünk a jég hátán is!

Átsétáltam a vízilóhoz. Éppen a parton süt-kérezett.

— Amint látom, jól megy a sora.

— Nem tagadom, pillanatnyilag „kint vagyok a vízből”.

Felkerestem a majmokat is. Feltűnő volt az a békesség, ami ketrecükben honolt. Még sohasem láttam őket ilyen egyetértésben, ilyen idilli hangulatban. Az egyik majom a rácsához húzódott és a fülembe sügta:

— Azzal vádolnak bennünket, hogy majmoljuk az embereket. Amint látja, ez nem igaz...

A pávához mentem. Dícsértem a tollát. Vártam, hogy ő is dícsérje a „tollamat”. De eszeágában se volt.

Végezetül a kengurut kerestem. Kíváncsi voltam az erszényére. A kenguru azonban sehol se volt látható. Megfutott előlem.

Szegény, azt hitte, hogy meg akarom pumolni.

A MAGYAR SZÍNÉSZET NAGYJAI

RÁKOSI SZIDI

A magyar ujságírás atyjának, Rákosi Jenőnek s a hírneves humorista író Rákosi Viktornak testvére. Jómódú, úri szülők gyermeke, kit atyja a soproni orsoliták zárdájában neveltet. Már ekkor, az intézetben feltűnik színjátszó képessége s a fiatal lány iskolái végeztével, 1867 telén Dóczy Lajos „Utolsó próféta” című darabjában fel is lép a budai Népszínházban. Sikere van s most már szülei sem ellenzik, hogy beiratkozzék a színészakadémiára. 1870-ben már a Nemzeti Színház tagja s ebben a minőségében Aesopus „Erotája”-ban mutatkozik be a közönségnek. Rövid megszakítással, mikor a Népszínházban szerepelt, a Nemzeti színház tagja is maradt mind-

Rákosi Szidi

végig. Sikert sikerre halmozott és népszerűsége együtt nőtt korával. Tetőpontjára öreg éveiben jutott, mikor Prielle Cornelia halála után áttért annak szerepkörére: az öregasszonyok jellem szerepeinek játszására. Itt, ezekkel a szerepekkel emelkedett a legnagyobbak közé. Csodálatos ösztönével megerzi minden szerepben a leglényegesebb vonást s bámulatosan egyszerű és tökéletes eszközökkel tudja azt kihangsúlyozni. Derű és fölényes okosság sugárzik lényéből a magyar nyelvet pedig úgy beszéli, mint igen kevesen...

Mindannyiunk emlékezetében él még „A nagymama”, „Sári bíró” bírónéja, a „Proletárok” Szedervári Kamillája s „A hattyú” öreg hercegnője, amely szerepet vendégként játszott a Vígszínházban. Feledhetetlenek

Délibáb

az „Uj rokon” Tóni mamája, Gyurkovicsnéja a „Gyurkovics-lányok”-ban, Tekintetes asszonya a „Süt a nap”-ban, Orsolya nénije az „Éva boszorkány”-ban, „A böleső” Marsánnéja, „A pölöskei nótárius” Tóti Dorkája, „A tábornok pásztornéja”, Napoleon anyjának szerepe „A császár anyja”-ban, az „Elzevir” Ginette kisasszonya s „A vén gazember” özvegy Perkálnéja...

Még 1872-ben férjhez ment Beöthy Zsolt-hoz, de pár év múlva elvált tőle s csak gyermekeinek és a színpadnak élt. 1909-től örökös, 1928-tól tiszteleti tagja a Nemzeti Színházban.

Külön fejezetet érdemel az ifjú színész-nemzedék nevelése terén végzett fáradhatatlan munkája. Már 1892-ben megnyitja színésziskoláját, hol közel négy évtizeden keresztül az ország legelső művészei oktatták a fiatalokat, akik közül számosan kerültek maguk is a legelső közé azóta.

Mindenki szerette. Pályatársai és a közönség egyaránt. S mindenki szeretettel őrzi emlékét.

RÁTHONYI ÁKOS

Ha a magyar színészet nagyjairól beszélünk, nem feledkezhetünk meg arról a férfiről, aki az operett fénykorának magyar színpadon a legelső és legkiválóbb bonviván-művésze volt.

Ráthonyi Ákos előkelő földbirtokos szülők gyermeke, maga is jómódú földesúr. Ké-

nyesen 1868-ban született s mert színészi pályára vágyódott, elvégezte a színiakadémiát s 1892-ben vidékre szerződött. Két évvel később a budapesti Népszínház majd a Vígszínház tagja lett. Innen került a Magyar Színházba, ahol aztán feledhetetlen sikereit aratta. Ezek között is a legnagyobbat a „Vig özvegy” Daniló szerepében.

Ez a szerep eldöntötte sorsát, ettől kezdve csak operettben játszott. Ki ne emlékeznék az öregebbek közül a „Varázskerिंगő” Nikijére, a „Szegény Jonathán” Tripp Jonathánjára, a „Hajdúk hadnagya” Boronajára, a „Mulató istenek” Jupiterére, „New-York szépe”

Ráthonyi Ákos

Harryjára, az „Asszonyregiment” Tettey Bélájára, a „Primadonnák” Bohócára vagy az „Ibolyászlányka” artistájára, hogy a „Gyurkovics-lányok” Horkay Ferijét ne is említjük...

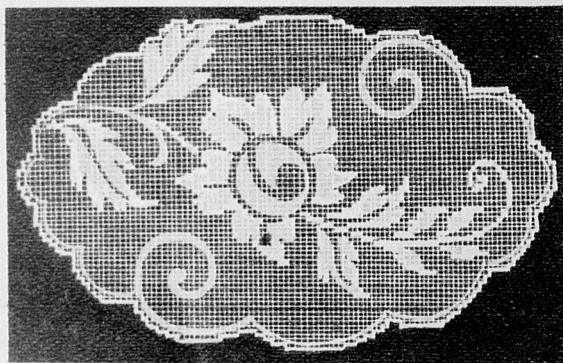
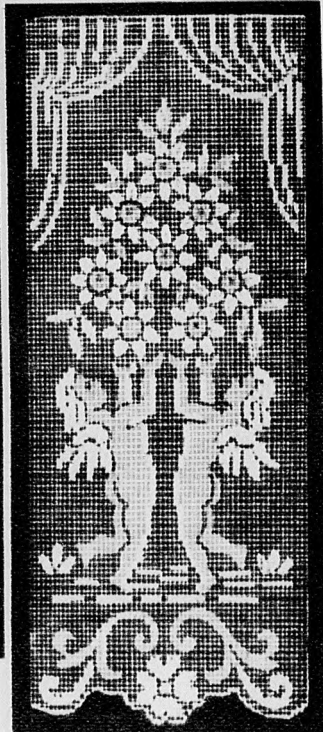
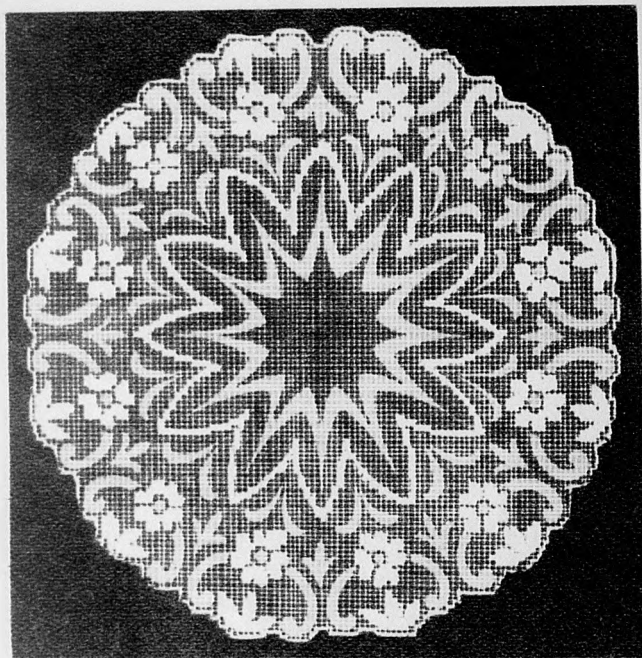
Sikerei teljében, hirtelen-váratlanul vonult vissza a színpadtól s költözött haza birtokára. Attól kezdve egyedül a gazdálkodásnak élt 1923-ban, aránylag fiatalon bekövetkezett haláláig.

A maga idejének a legnépszerűbb művészei közé tartozott, hódító, daliás alakja, elegáns játéka, behízelgően kellemes férfihangja ellenállhatatlanul hatottak közönségére s rabláncra fűzte a női szíveket.

Sokan jöttek utána, de felülmulni nem igen tudták. Annyi bizonyos: Ráthonyi Akos nevét az operétnek mindörökké klasszikus művészei között fogják emlegetni.

Mutatvány a PÁRISI DIVAT kézimunkarajzaiból

Az itt bemutatott kézimunkák rajzolt a PÁRISI DIVAT kiadóhivatala szállítja. A kiadóhivatal Budapest, VII, Dohány uca 12 szám alatt van. Mutatványszámot 20 fillér beküldése ellenében készséggel küld a kiadóhivatal. A Párisi Divat minden száma százakra menő kézimunka- és divatképet közöl. Egyes szám ára 60 fillér, kapható minden dohánytözsdében és újságárusnál.

1. Kerek díszterítő filéből vagy horgolásból, 199 x 199 kockából. Mérete $\frac{1}{2}$ cm-es kockával dolgozva 100 x 100 cm, 7 mm-es kockával 140 x 140 cm. Leszámolható minta rendelésszáma 1313, ára bérmentve 68 fillér.
2. Előszobaajtó-függöny filével, horgolással, 240 x 85 kockából áll. $\frac{1}{2}$ cm-es kockával dolgozzuk. Leszámolható minta rendelésszáma 1266, ára bérmentve 68 fillér.
3. Horgolt vitrinterítő 101 x 60 kockából. 80-as vagy 100-as írlandi tanagrából horgoljuk. Leszámolható minta rendelésszáma 1308, ára bérmentve 68 fillér.

Fenti árak csak az összeg előzetes beküldése mellett érvényesek, mert az utánvételes küldés 75 fillérre drágább. Kérjük, rendelésnél okvetlen hivatkozzék erre a hirdetésre.

Blank
és szig
harminc
vásárolt
Aranka,
házáve
— B

Blank
— M

ne tar
ki a fo

Aran

kan, gy
csak f

— A

miért
kedves
körüj

— N

Blan

dött, s

lattal

— F

leöjük

Aran

jolt. E

kor m

tak,

ügyes

vette

helyet

keny.

Erre

nyolc

számt

hez n

bán.

amiko

mara

leinte

— Bl

kor

nyár

semu

mint

csiná

az ú

mar

part

eszt

nyeh

keny

hogy

test

neit

réne

Ezé

kán

vala

Da

Blanka szemüveget viselt, hangja mély volt és szigorúan gyors ütemű. Amikor betöltötte harmincadik szolgálati évét a városnál, megvásárolta a kis kertés házat a Farkasréten. Aranka, az idősebb nővér tudomásul vette a házvételt és szelíden megkérdezte:

— Baromfit is tartunk?

Blanka harsányan nevetett:

— Még mit nem? Tehenet, lovat, disznót ne tartunk? Az ilyen holondságokat verd ki a fejedből.

Aranka nem hagyta annyiban. Szelíden, hal-kan, gyáván motyogott, de a dolognak mégis csak forradalmi színezete volt.

— A kertben van baromfiól. Nem tudom, miért ne tarthatnánk néhány csirkét. Olyan kedvesek, ahogy ott futkároznak az ember körül és csipognak.

— Nem tűröm a csipogást.

Blanka elfordult, de azért látta elszomorodott, sovány kis arcát. Hangja egy árnyalattal sem enyhült, amikor hozzátette:

— Holnap veszek egy pulykát. Karácsonyra leöljük. Addig hízlalhatod, ha kedved tartja.

Aranka sóhajtott és kézimunkája fölé hajolt. Blanka keresi a pénzt, ő parancsol. Amikor még mint fiatal lányok árvaságra jutottak, Blanka mutatkozott életrevalónak és ügyesnek. Allást kapott a városnál, magához vette a nővérét és azóta is dolgozik kettőjük helyett. Aranka tehetetlen, gyáva és érzékeny, képtelen minden hasznos munkára. Erre gondolt Blanka akkor is, amikor huszonnyolc éves korában kiköszarazta kérőjét, a számtanácsost. Mi lesz Arankával, ha ő férjhez megy? Egyedül nem tud megállni a lábán. Arankával nem is beszélt a dologról és amikor egy ízben megkérdezte, hogy miért marad el a számtanácsos, Blanka erélyesen leintette:

— Ne üsd az orrod az én dologomba.

Blanka azt sem említette nővérének, amikor hivatali társai kérték, hogy töltsse velük nyári szabadságát a tenger mellett. Blanka semmit a világon nem vágyott úgy látni, mint éppen a tengert, de azután számadást csinált. Úgy látta, hogy kettőjüknek nem futná az útra, hát inkább ő sem ment. Ahogy elmaradtak először a számtanácsos, a tengerpart távoli és áhított képe és egymásután az esztendőök, Blanka egyre szigorúbb és keményebb magatartást öltött. Nem kell elérzékenyedni — gondolta. Meg arra is gondolt, hogy a lemondásban is van szépség és a testvéri szeretetben is kiélheti anyai ösztöneit. Szigorú, de jó anyja akart lenni nővérének, akinél négy esztendővel fiatalabb volt. Ezért határozta el a házvásárlást is — Arankának maradjon fedél a feje fölött, ha vele valami baj történék. Meg a pulykavásár-

lást is. Arankának nem kell tudnia, hogy az ő kedvéért történik a dolog. Legyen a kívánsága szerint, kap egy baromfit, ha már úgy akarja, de arra is kell nézni, hogy háson származzék belőle. Másnap már korán reggel a piacra ment. Amikor katonás alakja feltűnt a kanyarodóban, Aranka a ház elé sietett. Blanka karján viharosan táncolt a kosár, egyenesen a konyhába sietett és magásra emelte a pulykát.

— Itt van. Vidd az ólba.

Aranka átvette az állatot és ahogy kebléhez szorítva óvatosan haladt át a kertben, szívébe lassan melegség költözött. Kicsi, helyes, esendes pulyka, riadt nézésű, szomorú állat.

— Godiva — mondta kedveskedően és maga sem tudta, hogyan jutott eszébe ez a név.

Godiva nem válaszolt. Letelepedett az ólban, fejét szárnya alá fúrta és nem mozdult. Aranka megsimogatta a pulykát és halk, kedves szavakat gügyögött.

— Éhes vagy, úgy-e? Hozok vizet, finom ennivalót. Ne búsulj, Godiva. Messze még a karácsony.

Este, lefekvés előtt még meglátogatta Godivát. A pulyka szemeláthatólag vidámabb volt. Jóindulatú rikácsolással fogadta úrnőjét, még elébe is jött néhány lépéssel. Aranka boldogan szorította magához az állatot és befelémenet még vissza-visszanézett rá kedveskedően és nyájasan. Reggel első útja a baromfiólhoz vezetett. Godiva már ébren volt. Harsányan rikoltott, jókedvű volt és nyugodt. Aranka kinyitotta a ketrec ajtaját, a pulyka kísértelt, szétnézett a kertben. Amikor Aranka a virágágy felé tartott, utána ment. Ahogy a fehérhajú gazdaasszony megállt, hogy kitéljen egy-egy toladó gyomot, Godiva is megállt és türelmesen várakozott. Így sétáltak kettesben a szép, őszi reggelen, elégedettek voltak és boldogok. Aranka elkészült a gyomlálással és indult visszafelé.

— Gyere, Godiva.

Godiva ment. Otthagyta a gilisztát, amelylyel éppen szórakozott, és engedelmesen követte úrnőjét. Amikor a ketrec ajtaja bezárult, szemrehányó és panaszos káromgást hallatott. Aranka szíve összeszorult. Szegényke, unatkozik itt egyedül, be kellene vinni a meleg konyhára. Azután Blankára gondolt, a szigorú és annyira meg nem értő testvérré és sóhajtván elindult a ház felé.

Szíve nagyot dobbant az örömtől, amikor néhány hét múltán, egy csúf és ködös novemberi estén Blanka így rendelkezett:

— Hozd be az állatot a konyhába. Még megdöglik ott a hidegben.

Aranka szaladt a kertben át, kitartha a kis faajtót. Godiva kirohant, szelesen és örvendezve rikoltott, körülölegette úrnőjét, majd ugrálva követte a konyha felé. Blanka futó pillantással felmérte Godivát.

— Szépen fejlődik — mondta. — Karácsonyra finom vacsoránk lesz.

Aranka ránézett, torkát fojtogatta a szó, de hallgatott. Godivából finom vacsora lesz? Hát le tudná nyelni a sültet, ami Godivából készül? Vagy nem fulladna meg menten Godiva májától, zuzájától? Halkan és izgatottan tipegett a konyhában, amíg összekészítette a vacsorát. Szemét elhomályosították a könyvek és egyszer majdnem rálépett a pulyka lábára, ahogy az ott esetlett-botlott állandóan a nyomában. A kamrából kihozta a ruhás-

ELŐKÉSZÜLETBEN!

Szekelyi Nyíry László ny. vezérkari ezredes lebilincselően érdekes, új könyvben ismerteti a haditechnika újszerűen alkalmazott csodáit, amelyek — mint köztudomású — a jelenlegi háború kimenetelére sorsdöntő hatással voltak. Különösen figyelemreméltók a tengeri háborúról írt fejezetek, valamint a hadviselők tengeri haderejének és a különböző csatahajó-típusoknak ismertetése. Mindezek, valamint a földközitengeri hatalom kérdésének korszerű megvilágítása a művet nélkülözhetetlenné teszi mindazok számára, akik az aktuális események forгатagában eligazodást keresnek.

A 64 oldalas, ragyogó képanyaggal dúsan illusztrált könyvecske ára mindössze **10 fillér** lesz. Megvásárolható trafikokban, könyvkereskedésekben, lapkihordóknál. Azok, akik postán rendelik meg, bérmentve kapják, ha 14 fillért levélbélyegben beküldeni Tolnai Világlapja könyvesboltjába (Budapest, VII, Dohány ucca 12.)

kosarat, azután ölébe emelte a szelíd Godivát.

— Aludj jól — suttogta elhaló hangon. December elején két napon át hullott a hó, de ahogy leesett, elolvadt és sáros lúcsok maradt a nyomán. Karácsony előtt egy héttel megindult a komoly havazás és Aranka egyre elgondolkozóbban állt a tűzhely mellett. Ránézett a nyugodalmasan sétálgató pulykára és gyorsan elkapta róla a tekintetét. Godiva szép volt, hatalmas, méltóság-teljes és egyben nagyon szeretetreméltó. Aranka a konyhaablaknál állva kibámult a fehér hótakaróba öltözött kertre, meg azon tűj a Farkasrétre. Godiva mellépatant az ablakdeszkára és együtt nézte asszonyával a kinti hideg világot. Blanka rájuk nyitotta az ajtót.

— Már megint ábrándozol — mondta szigorúan. — Jobb lenne, ha az ebéd után néznél.

Aranka nem válaszolt. Amikor becsukódott Blanka mögött az ajtó, magához szorította Godivát. — Szegény kis állat, te — súgta. — Itt a karácsony.

Esténként, amikor a lámpa alatt öltögetett kézimunkáján szemben Blankával, aki szigorúan pattogtatta ujjai között a pasziánszkártyát, már-már megszólalt. Úgy gondolta, talán ha könyörögne Godiva életéért... Azután, ahogy nagy gondolaj keresgélte a szavakat, Blanka megelőzte:

— Jó vásár volt az a pulyka. Az ünnepekre el vagyunk velé látva.

Mit mondhatott erre Aranka? Hallgatott, sóhajtott és csendben vérzett a szíve. Egyszer mégis eljött az este, amikor Blanka kiadta a parancsot:

— Vágd le a pulykát és tisztítsd meg. Holnap délelőtt megsütöd.

Aranka felnyöszörgött:

— Én nem bírom... Nem tudom megtenni...

Blanka megigazította szemüvegét és egészen mélyről jövő, ellenmondást nem tűrő hangon elhallgattatta nővérét.

— A konyha a te dolgod, így természetesen neked kell elkészíteni a karácsonyi vacsorát... Lemegyek a piacra, hozok karácsonyiát, meg ami kell. Mire hazajövök, ne lássam élve a pulykát.

Vette a kosarat és merev léptekkel távozott. Aranka tehetetlenül bámult utána. Már eltűnt a kanyarodóban. Legkésőbb egy óra múltán itthon lesz. Holnap szenteste. Hozzá kell kezdeni az ünnepi vacsora elkészítéséhez.

Mint alvajáró, nyitott be a konyhaajtón. Godiva udvariasan elébe sietett. Meg sem látta, kihúzta az asztalfiókot. Elővette a konyhakést. A vízesaphoz ment, egy lábasba vizet engedett, feltette a tűzhelyre. A pulyka mindenütt a nyomában járt, kedvesen, frissen, kissé izgatottan a szokatlan előkészületek láttára. Aranka letérdelt, de olyan fáradtságot érzett, hogy leült a konyhaköre. Godiva az ölébe ugrott és harsányan rikkantott. A kés megemelkedett a sápadt kézben és mintegy révületben lendült előre Godiva nyakán, ahol puhán, ráncosan megereszkedik

a bőr. A pulyka feje előreesett, a vidám szárnyak lehulltak és Aranka sirva ugrott talpra. Szép fehér fürtjei ziláltnan tapadtak arcához, ahogy bebötörkált a szobába. Lezuhant egy székre és nem is hallotta, hogy nyílik a kertajtó.

— Miért ülsz a sötétben? Kitöröm a nyakam ezzel a sok csomaggal. Levágtad a pulykát?

— Megöltem.

— Helyes. Akkor segíts kicsomagolni. Savanyúkáposztát hoztam a sültözhöz.

Lidércnyomásos, szokatlanul éber és félelmetes éjszaka után Aranka fáradtan kelt ki az ágyból. Magára vette háziruháját, papucsba bújít és a konyha felé tartott. Feltálla a reggelit, azután hozzáfűzött az ünnepi vacsora elkészítéséhez. Söhajtott egy keserveset, azután lenyomta a konyhaajtó kilincsét. A küszöbön megállt és halkán felsikoltott. Godiva lépkedett felé lassan, méltóságteljesen. Feje kissé bágyadtan ült petyhüdt nyakán, esendes volt és finom, de ő volt, a régi barátsággal felé siető Godiva. Aranka lehajolt, magához ölelte és boldog könnyeket hullatott az állat fejére. Ahogy a hűséges szemekbe nézett, elfogta a szégyenkezés. Reszkető ujaival megsimogatta Godiva nyakán a kis vérző sebhelyet, azután felugrott, vadul, elszánt mozdulattal. A kövön apró vértócsa sötétlett. Godiva elfolyt vére. Kendőt kapott a vállára, szinte repült a kerten át, ki az uccára, a házhoz, amelyen tábla hirdette: Állatorvos.

Blanka akkor jelent meg a konyhában, amikor az állatorvos műszereit csomagolta ki táskájából. Blanka szigorú és rövid kérdéseket intézett nővéréhez: mit keres itt az idegen úr és miért él a pulyka, amelynek már tegnap este óta feldaraboltan kellene örök álmát aludnia a kamra jégvirágos ablakában. Aranka dadogott: ő megölte a pulykát, ahogy húga parancsolta. Az állat azonban él. Az idegen úr állatorvos, aki meggyógyítja Godivát, szegénykét... És még szorosabban ölelte magához a pulykát, védelmezően és gyengéden.

— Megbolondultál? — dörgött Blanka. — Tedd le azt az állatot. Ha már idefárasztottad a doktor urat, kérd meg, hogy vágja el a nyakát. Ideje, hogy a főzéshez láss.

Megfordult, indulni akart, de Aranka viszatartotta.

— Nem engedem, hogy meggyilkold.

— Nem engeded? Most már elég a számárgéból. Kérem, doktor úr...

A doktor egyikről a másikra nézett, állt és várt, azután ő is közbeszólt, békéltetőn, kissé mosolyogva Aranka felé:

— Kérem, igazán nem érdemes felizgatni magát. Egy pulyka miatt!

Aranka most már sírt, ölében Godivával és alig-alig értődött, amint motyog és magyaráz.

— Pulyka... Igen, csak egy pulyka... De én szeretem. Mindegy, hogy minek nevezik, az enyém. Ő az enyém és nem adom oda. Nekem sohasem volt senkim, csak Godiva. Soha, senki...

Déliab

Blanka ránézett és egy pillanatra lehunyta szemét a pápaszem alatt. Egy másodperc viharos leforgása alatt elvonult előtte a számtanácsos már-már ködbevesző alakja, anyai vágyai, a tengerpart, amelyet sohasem ért el és az esztendő, a lepergett évtizedek... Erdemes volt? Soha nem volt senkije... Eh, nem kell érzékenykedni — gondolta és még jobban kiegyenesedett. Haragosan dobantott a lábával és egy lépést tett Aranka felé. Az összeresztent, nehézkesen feltápáskodott a földről és engedelmesen húga felé nyújtotta Godivát.

— Tessék — mondta gyáván. Azután lehajtott fejjel kiballagott a konyhából.

PISZTRÁNGOK KARA

ÁPRILY LAJOS VERSE

Erönket lassú víz apasztja,
heves lény s emberszó zavar.
Rég volt, mikor a sík folyóig
lesodort a vak zivatar.

szakadó felbök záporától
árrá dagadt a patak-ér,
s az áradástól meg nem örzött
sem kőodú, sem part-gyökér.

Azóta úszunk, lolyton úszunk,
a vízzel szembe, cél iránt.
Útunkat malmok torlaszolja,
a zuhogó súly visszaránt.

Halászsas-árnyék hull a vízre,
ravasz törrel kísért a gát.
Búvóhelyen töltjük a napot
s megvárjuk a hús éjszakát.

Azóta éjjel vissza úszunk,
futunk a tikkadás elől,
magasba fel, hol mély az erdő
s forrás-ízű a patak-öl.

Fehérmelles viziríg ül
habos kövön s fürgén neszez.
A partok tajtékos vízébe
finom fenyőtű permetez.

A foltos, ritka napsütésben
zölden ragyog a fák moha,
s ha szél mozdul, kövünkre perdül
a málna és az áfonya...

Futunk, futunk a látomással,
súlyos habot hasít a szánk.
Riadozunk az óceántól:
az ér, az ér a mi hazánk.

Vihar ijeszt, kígyó riasztgat,
meredek útunk nehezül.
S szívárványos testünk az éjben
végső íramra megieszül.

S mire pirkadni kezd a hajnal,
s vörös lény gyúl a fenyesen,
az érhez zúgón, szírtén által
megérkezünk győzelmesen.

Szerkesztői üzenetek

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben válszokat nem adhatunk, még abban az esetben sem, ha válaszbtlyeges berítéket kapunk.

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza

Szöke kisleány. (38.) Semmi esetre sem szabad kétségbeesni, illetve nem szabad feladnia a reményt. Ha a 20-ik kérvénnyel nem boldogult, talán boldogulni fog a 21-ikkel. Elvégre, mint írja, a képzettsége teljesen megfelelő, így tehát nagyon is valószínű, hogy előbb-utóbb álláshoz fog jutni.

Fogadás. (54.) Hogy a szöke primadonna és a barna szubrett miért szerepelnek mindig együtt. Ennek több oka van. Elsősorban maga az operettíró akarja, mert a szerepeket már úgy írja, hogy a primadonna és a szubrett összes kvalitásai a terepen belül érvényesüljenek, másodsorban magának a színházigazgatónak is az a véleménye, hogy úgy a primadonnának, mint a szubrettnak megvan a maga nagy közönsége. A két „közönség” együtt pedig már is biztosítéka a sikernek.

Margit. (20.) A 15 évet betöltött életkort feltétlenül megkívánják. Szülői beleegyezés szükséges. Az Akadémia Címe: Budapest, Rákóczi út 21.

Vidéki asszony. (60.) Valóban úgy van, hogy a mitesszer a legveszedelmesebb ellensége az arcbőrnek. Nem szabad nyomkodni, hanem feltétlenül szakorvoshoz kell folyamodni, aki kipusztítja.

I. Irén. Szolnok. (58.) Összel iratkozzék be a Zeneművészeti Főiskolába. Csak annak elvégzése után kaphat oklevelet és kezdheti meg működését.

Filmrajongó. (58.) A főszerepekért rendszerint egy fix összegben állapodnak meg, a kisebb szereplők napidíjat kapnak. A statisztálásért természetesen csak napidíjat kaphat.

V. J. orvostanhallgató. (40.) Ha ezt a rovatot figyelemmel olvassa, akkor talán talál ilyen címeket.

Nagyképű. (42.) Ebben a rovatban erre nem válaszolhatunk. Különbön is ez az érték szerint változó.

Béla stb. (44.) Elég ügyes dolgok, de legnagyobb sajnálatunkra mégsem közölhetjük a novellát és verseket, mert kéziratokkal el vagyunk látva.

Többeknek. (7.) Kéziratot, rajtot nem adunk vissza.

Előfizető. (44.) Valahányszor erről van szó, mindig tessék az illető művészhez fordulni.

I. sz. k. (48.) A Zeneművészeti Főiskolához tessék fordulni, ott talán tudnak felvilágosítással szolgálni.

Sportrajongó. (48.) Cím: Ferencvárosi Tornaklub, Üllői út 129.

M. E. (50.) Csak színházi-, film-, rádió-, vagy társaság körébe vágó kérdésekre van módunkban válaszolni.

Számonkénti vásárlók. (52.) Valahányszor ilyenről van szó, magától a művésztől megtudhatók a dolgok.

Kiváncsi. (30.) A holnap ágyban marad c. vígjátékot 1937 dec. 1-én adták először a Magyar Színházban. A fő női szerepet Turay Ida játszotta.

Mariska. (2.) Azt hisszük, hogy nem olyan nagy dolog az egész. Ebből igazán nem szabad kellemetlenséget csinálni. Az a bizonyos tegeződés nem boríthatja fel a házassági egyensúlyt. Nem mintha lebeszélők, erről szó sem lehet, viszont a kimagyarázkodást ebben az esetben, tekintve, hogy jelentéktelen dologról van szó, el kell fogadni.

M. Ferenc. (10.) Kottát a mai lapterjedelmünk mellett nem közölhetünk.

V. Ilonka. (16.) Klasszikus írók műveiből kell verset vagy regényrészletet elmondani. A felvételek — mint tudja, — szeptember 4 és 12 között vannak.

Komáromi diák. (20.) Szülői beleegyező nyilatkozat, állampolgársági bizonyítvány, születési bizonyítvány. Egyébként legjobban, ha személyesen érdeklődik a belügyminisztériumnál és személyesen viszi fel a kérvényét.

V. István. (22.) A verset legnagyobb sajnálatunkra nem közölhetjük.

Sch. T. Komárom. (22.) Ezt a Rádiótól (Sándor u. 7.) tessék megkérdezni.

Hercegnőm. (24.) A vers tehetséges, de versekkel hosszú időre el vagyunk látva.

M. A. (26.) Még nincs elintézve a dolog.

Mária. (28.) 1. Ezt valamelyik antikváriumban tessék megérdeklődni. 2. A „Délbáb” színházi-, film-, rádió- és társadalmi kérdésekre ad választ. 3. Az írónőnek átadtuk üdvözlését.

Új élet. (30.) Valóban nagyon nehéz a probléma, de talán mégis lehet a dolgon segíteni. Maga jól ismerj az illetőt, Magának tehát tudnia kellene, hogy mi az, ami őt érdekli. Azt hisszük, hogy ha egy megértő pajtásra találna az illető és ha az szigorúan kezelné, talán azzal a fenyegetéssel is, hogy ha tovább folytatná ezt az életmódot, megvonná a barátságát tőle, ez talán célravezető volna.

I. Pál. (20.) Mindkettőnek a Zeneszerzők Szövetségéhez tessék írni, Budapest, Gerlőczy ucca 3.

Küzdelem és babér. (40.) Tessék a Rákóczi téri nőipariskolához fordulni.

Előfizetési árak:

1/4 évre 1 pengő 80 fillér, 1/2 évre 3 pengő 60 fillér

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS

Felelős kiadó: PAIZS GÉZA

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT. Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 14—23—39 és 14—23—50

TÖBB MINT 3000 ELHUNYT ELŐFIZETŐ HOZZÁTARTOZÓJA KAPTA MEG EDDIG LAPVÁLLALATUNK UTJÁN AZ ELŐFIZETÉSSSEL KAPCSOLATOS BIZTOSÍTÁSI ÖSSZEGET. A lapok terjedelmének hatósági korlátozása folytán, az újabb kifizetésekről a fényképfelvételeket és az előfizetők névsorát, helyszüke miatt nem közölhetjük.

DIVAT

Turbánformájú kalap, amely kendőszerűen simul az archoz. Mintás, vastagszálú selyemből készült
(Doroyne felv.)

Sötétkék szoknya, puha krém posztókabát és vállrövetett divatos bőrtáska, amely a kézitáskát pótolja
(Manuel felv.)

Három pár divatos kesztyű, az egyikken kevés, finom kézilímzés. Mintás selyemsál és bőrvív
(Doroyne felv.)

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő augusztus 1. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés.

Vízszintes sorok:

1. Jókai írja Enyém, tied, övé című regényében. 13. Artériák. 14. Színes ember. 15. Levelezés rövidítése. 16. Csökken. 18. Idő — angolul. 19. Előkelő. 21. Mária idegen változata. 23. Határ-
rag. 24. Napló. 27. 1600 — római számmal. 28. Nagyön veszedelmes. 30. Bal, balog — németül. 31. Rag, en, ön, párja. 32. Török főnök, tiszt. 33. Mutató névmás. 34. Idegen ellentétes kötőszó. 36. Hivatalos akta. 38.

És — latinul, franciául. 39. Csirkebetegség. 41. Hevesmegyei nagyközség a hatvani járásban. 43. Zola-regény címe. 45. Ezt kell jól megfognia a gazdának. 49. Kárpótlás — ismert idegen szóval.

Függőleges sorok: 1. Arany János költeménye az okatlan pereskedés jelképezésére. 2. Ennivaló. 3. Kurtán. 4. A vas vegyjele. 5. Harag — latinul. 6. Vissza: pestmegyei nagyközség a gödöllői járásban. 7. A Volga nagy mellékfolyója. 8. Az

ön vegyjele. 9. Görög betű. 10. Biztatás. 11. Ismerős. 12. Vén gebe. 17. Arabnyelvű szíriai harcias nép, francia fennhatóság alatt élnek. 20. Női becenév. 22. Az előbb. 25. Kávéban van. 26. Erősítő szó. 27. Idegen női név. 29. Leány-becenév. 35. Tazmánia eleje. 36. Angol és amerikai földmértékegység. 37. Idegen prepozíció. 40. Ékezettel: sütőiparos. 42. Isten szolgája. 44. A fej elülső része. 46. Német helyeslés. 47. Vényei Nándor. 48. Névelő.

Payper

A mult számban közölt rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Dér hullott már a rózsára. 12. Akkora. 13. Borura. 14. Re. 15. Tandem. 17. Mer. 18. Uz Bence. 20. A gumó. 21. Mell. 22. Hhhh. 24. S ez. 25. Ati (ita). 26. Villan. 27. Ls. 28. S. P. 30. Di. 31. Aká. 32. Áttol. 34. Akeber (Rebeka). 36. Real. 37. Elv. 39. Tada (adat). 40. Fi. 41. Kiló. 43. Café. 44. Isa.

Függőleges sorok: Darumadár fenn az égen. 2. Ékezet. 3. Rk. 4. Hotel. 5. Uran. 6. Lanchid. 7. Obe. 8. Tomahawk. 9. Tr. 10. Mumus. 11.

Áremelkedés. 16. Delhi. 19. B-lista. 23. Hl. 29. Polka. 31. Abafi. 33. Tein. 34. Av. 35. Eta. 37. Elé. 38. Lóg. 42. Íz. 43. Cn.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszüke miatt csak a megfejtők teljes nevét és a helység kezdőbetűjét közöljük. A mult számban közölt rejtvény helyes megfejtői közül Máriás Béla, Bp., Hevesi Imre, K., Sulyok Teréz, E., Divald Jenő, D., Ispánky Józsefné, U., Veres Egon Sz., Kiss Mária, Bp., Horgos Jenő, U., Gidró Mátyás, Bp., Szigeti Géza, Z. könyvjutalomban részesültek.

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladvállalat R.-T. mélynyomása, Budapest
Nyomatott a nyomdászat 500-ik évében